СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 14 ЛИСТОПАДА 2003 РОКУ ЧИСЛО 46 VOL. CX FRIDAY, NOVEMBER 14, 2003 No. 46

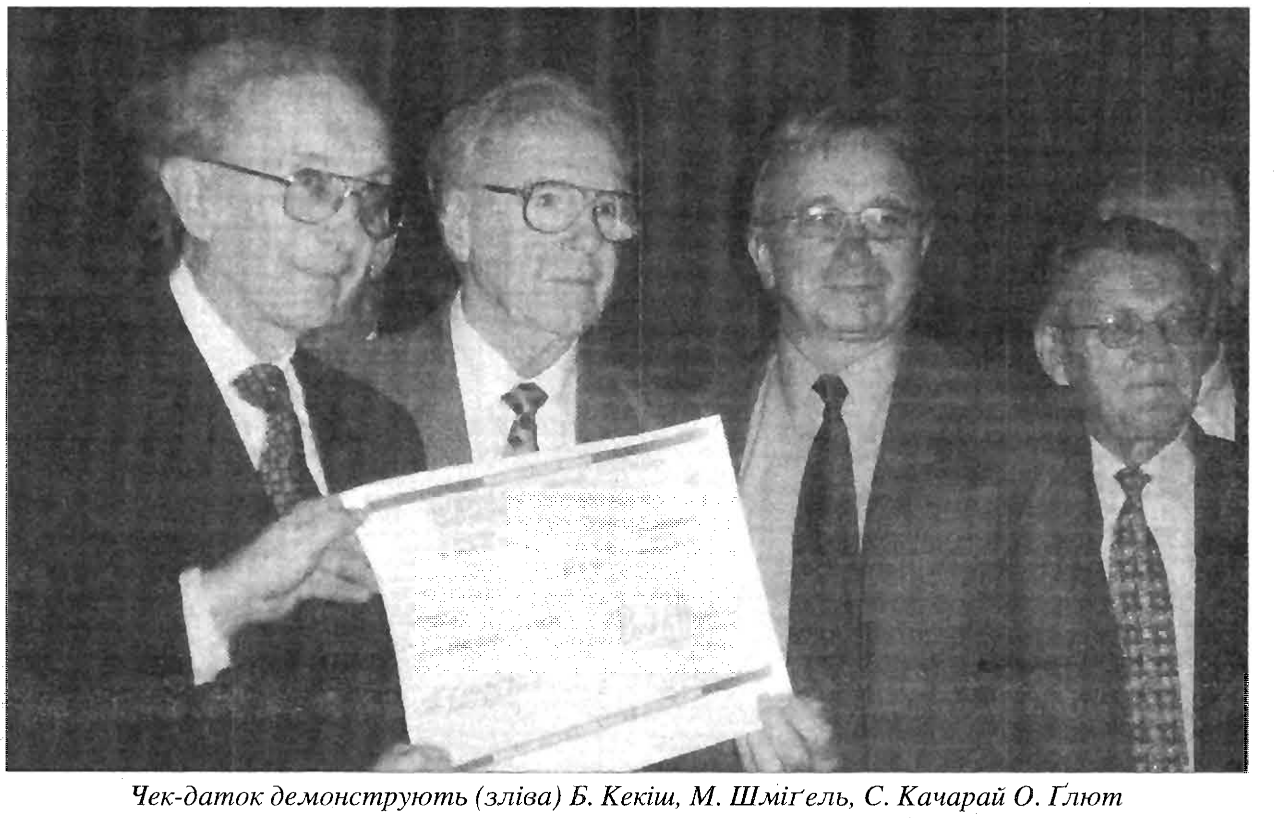
В ООН оприлюднено заяву про Голодомор

НЮ-ЙОРК. – Зі зверненням, щоб світ визнав і вшанував пам'ять жертв Голодомору 1932-33 року в Україні, в понеділок, 10 листопада, Постійний представник України при Організації Об'єднаних Націй Посол Валерій Кучинський представив текст спільної заяви на засіданні 58-ої сесії Генеральної асамблеї ООН. Цю заяву підписали 26 країн, включно з США, Росією та Канадою, і після оприлюднення підтримали делегації Італії (від імені Европейського союзу та асоційованих країн) та Австралії.

Посол В. Кучинський підкреслив: „Підвищення громадського усвідомлення про права людини і основні свободи є однією з головних завдань, які стоять перед нами сьогодні. Всього рік тому, у своєму першому і останньому звіті як Вищого комісара ООН з людських прав, Серджіо Вієра де Мело (він став жертвою терору в Іраку), правильно підкреслив, що всі держави мають право знати правду про події минулого. Повне і ефективне використання цього права знати правду є необхідне для уникнення повторень подібних насильств в майбутньому... На жаль, у 33-му році міжнародне суспільство вірило в цинічну пропаґанду Радянського Союзу... Але як ясно було висловлено в нашій спільній декларації, ми не хочемо робити порахунки з минулим, ми просто бажаємо, щоб якомога більше людей знало про нашу трагедію, оскільки це знання допоможе всім іншим уникнути подібних катастроф".

(Закінчення на стор. 3)

„Самопоміч" Нью-Йорку подарувала пів мільйона долярів на розвиток наших шкіл

Чек-даток демонструють (зліва) Б. Кекіш, М. Шміґель, С. Качарай О. Ґлют

НЮ-ЙОРК. – Істинність того, що діти, виховані серед громади у своїй школі, є запевненням майбуття цієї ж громади, не вперше своїм вчинком підтвердила Дирекція Української Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" в Нью-Йорку, даруючи щедрий даток на розвиток і утримання шкіл парафії св. Юра.

У четвер, 6 листопада, в авдиторії шкіл парафії церкви св. Юра – Середньої, академічної та початкової, на зібранні учнів, учителів і директорів обидвох шкіл, Батьківського комітету та членів Фундації шкіл відбулася винятково цікава

(Закінчення на стор. 5)

Текст спільної заяви з приводу вшанування жертв Голодомору

Спільна заява делеґацій Азербайджану, Банґлядешу, Білорусі, Беніну, Боснії і Герцеґовини, Ґватемали, Грузії, Єгипту, Казахстану, Канади, Катару, Монголії, Науру, Об'єднаних Арабських Еміратів, Пакистану, Республіки Молдова, Російської Федерації, Савдійської Арабії, Сирійської Арабської Республіки, Сполучених Штатів Америки, Судану, Таджикистану, Тимору--Лешті, України, Ямайки, з приводу сімдесятої роковини Голодомору – Великого голоду 1932–33 років в Україні (текст документу).

В колишньому Радянському Союзі мільйони чоловіків, жінок і дітей стали жертвами жорстоких дій і політики тоталітарного режиму. Великий голод 1932-33 років в Україні (Голодомор) забрав життя від семи до десяти мільйонів ні в чому не винних людей і став національною трагедією для українського народу. У зв'язку з цим ми беремо до уваги заходи з приводу сімдесятої роковини Голоду, зокрема заходи, організовані урядом України. Відзначаючи сімдесяту роковину української трагедії, ми також віддаємо данину пам'яті мільйонам росіян, казахів і представників інших національностей, які вмерли від голоду в Поволжі, на Північному Кавказі, в Казахстані й інших районах колишнього Радянського Союзу внаслідок громадянської війни та примусової колективізації, що залишило глибокі невигойні рани у свідомості наступних поколінь. Висловлюючи співчуття жертвам Великого голоду, ми закликаємо всі держави-члени, Організацію Об'єднаних Націй і її спеціялізовані установи, міжнародні та реґіональні організації, а також неурядові організації, фонди й асоціяції вшанувати пам'ять тих, хто загинув у цей трагічний період історії.

Визнаючи важливе значення підвищення рівня поінформованости громадськости про ті трагічні події в історії людства для їх уникнення в майбутньому, ми висловлюємо жаль щодо дій і політики, котрі привели до масового голоду і загибелі мільйонів людей.

Ми не хочемо зводити порахунки з минулим, якого вже не можна змінити, але ми переконані в тому, що розкриття порушень прав людини, збереження історичних документів і відновлення гідности жертв шляхом визнання їхніх страждань буде служити орієнтиром для майбутніх суспільств і сприяти унеможливленню подібних катастроф у майбутньому. Ми вважаємо, що якомога більше людей повинні довідатися про цю трагедію, і що поінформованість щодо тих трагічних подій сприятиме зміцненню законности та поважанню прав людини і основних свобод.

ООН, 10 листопада 2003 р.

Садамівське підпілля в Іраку посилює напади

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Понад 20 осіб загинули 12 листопада внаслідок потужного вибуху поблизу штабу італійської військової поліції на півдні Іраку. Речник поліції повідомив, що серед загиблих внаслідок самогубного бомбового нападу на базі в місті Насірія – 14 італійців. Загинули також восьмеро іракців. Італійські карабінери несуть варту на вулицях Насірії.

Вибух був настільки потужний, що на значній відстані від епіцентру повибивало шибки, а авта поблизу охопило полум'я.

У Римі президент і прем'єр-міністер Італії наголосили на тому, що країна і надалі віддана справі відбудови Іраку.

Деякі опозиційні партії Італії закликали вивести з Іраку італійські війська.

Засідання італійського парляменту було перервано на знак державної жалоби.

Італія надіслала до Іраку понад 2 тисячі військових, багато з яких базуються в Насірії.

11 листопада у центрі Багдаду, в квартолі, де під охороною розташовано штаб-квартиру американської адміністрації, ввечері пролунала низка вибухів.

За повідомленнями, йдеться про мінометний чи ракетний обстріл. Жертв немає. Це вже дру-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна відкидає російські звинувачення

ЄРЕВАН, Вірменія. – Міністер оборони Російської Федерації Сергій Іванов 11 листопада назвав неправомірним встановлення Україною прикордонних стовпів на острові Тузлі у Керченській протоці. Він заявив журналістам у Єревані, що без позначення кордону по суші одностороннє встановлення Україною прикордонних стовпів на Тузлі незаконне. Речник Міністерства закордонних справ України Маркіян Лубківський так прокоментував заяву російського високопосадовця: „Не потрібно підміняти поняття. Зведення прикордонних стовпів було відповіддю на односторонні дії Росії, пов'язані з побудовою дамби. Кожна держава, яка відстоює свою територіяльну цілісність і свій суверенітет, діяла б абсолютно таким самим чином, як діяла Україна. Були виставлені і прикордонники, були зведені і стовпи. Якщо ці дії називати незаконними, то як можна називати дії Росії із спорудженням дамби?". У вересні Росія почала будувати греблю від Таманського півострова до української коси Тузли, пояснюючи це екологічними проблемами. Зараз будівництво призупинене, а українсько-російські переговори щодо розмежування Азовсько-Керченської акваторії тривають.

Розслідують податкову адміністрацію Львівської области

КИЇВ. – Верховна Рада України 11 листопада надіслала запит до Генеральної прокуратури і Служби безпеки з приводу зловживань і корупції у податковій адміністрації Львівської области. Запит члена фракції „Наша Україна" Ярослава Кендзьора ґрунтувався на матеріалах журналістського розслідування Миколи Савельєва, стаття якого була надрукована у „Львівській газеті" 30 жовтня. У публікації йшлося, що керівник обласної податкової адміністрації Сергій Медведчук, рідник брат голови Адміністрації Президента України, будує церкву у своєму виборчому окрузі в Городоцькому районі. Народний депутат Я.Кендзьор вимагає розслідувати, за які кошти С. Медведчук здійснює це будівництво. У вересні у Львові відбувалися акції протесту з вимогою позбавити Сергія Медведчука депутатського мандату обласної ради і ретельно перевірити діяльність обласної податкової адміністрації.

Михайла Резника призначено послом України в США

КИЇВ. Президент України Леонід Кучма 10 листопада підписав Указ про звільнення Михайла Резника з посади Надзвичайного і Повноважного Посла України в Китайській Народній Республіці та з посади Надзвичайного і Повноважного Посла України в Монголії за сумісництвом. Іншим Указом Михайла Резника призначено на посаду Надзвичайного і Повноважного Посла України в Сполучених Штатах Америки. Колишній посол України в США Констaнтин Грищенко повернувся у вересні цього року до Києва на посаду Міністра закордонних справ України.

США готові надати Україні кредит на купівлю пшениці

КИЇВ. – Посол США в Україні Джон Гербст 10 листопада під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою заявив, що США готові надати Україні кредит на купівлю пшениці. На зустрічі сторони також обговорили питання активізації двостороннього співробітництва між Україною та США. Дж.Гербст підтвердив позицію США щодо підтримки курсу України на вступ до СОТ та евроатлантичної інтеґрації. У центрі уваги співрозмовників були також питання внутрішньої ситуації в Україні та проведення майбутніх президентських виборів в Україні. Глава держави підкреслив, що виступає за проведення демократичних та прозорих виборів. Однією з тем під час зустрічі стало також питання участи українського миротворчого контингенту в Іраку.

Кількість українців у Росії зменшилася

МОСКВА. – Кількість українців у Російській Федерації, за даними останнього перепису, зменшилася майже на півтора мільйона осіб. Про це повідомив 6 листопада перебуваючи в Москві з першою офіційною візитою на чолі делеґації голова Державного комітету України у справах національностей і міґрації Геннадій Москаль . За його словами, міністер у справах національностей РФ Володимир Зорін під час зустрічі навів ще не публіковані дані останнього перепису в РФ. Згідно з цими даними, у РФ тепер проживає 2 млн. 943 тис. 471 українець. 1989 року, під час попереднього перепису, їх було 4 млн. 300 тис. Однак, на думку Г. Москаля, котру поділяють і російські колеґи, кількість українців насправді є набагато більшою. Цікаво, сказав Г. Москаль, що 135 осіб із числа українців ідентифікували себе як русини, 2 – як бойки, 6 – як лемки, 108 – як гуцули.

Міністри з Центральної і Східньої Европи в Києві

КИЇВ. – 10 листопада відкрито зустріч міністрів закордонних справ країн Центрально-Східньої Европи , де обговорюють тему співпраці у зв'язку з розширенням Евросоюзу. Відкриваючи зустріч, український міністер К. Грищенко зазначив, що ця зустріч трансформується у повноцінний діялог, який охоплює широке коло питань транскордонної співпраці. Особливої ваги набуває діялог у сфері свободи пересування, впливу розширення ЕС на торговельно-економічні стосунки між державами Центрально-Східної Европи; протидія нелеґальній міґрації і боротьба з міжнародною злочинністю.

У Києві відкрито пам'ятник М. Рильському

КИЇВ. – Пам'ятник Максимові Рильському відкрито в Голосіївському парку, який носить ім'я цього видатного українського поета. В церемонії відкриття взяли участь віце-прем'єр-міністер Дмитро Табачник, керівництво столичної державної адміністрації, народні депутати України Лесь Танюк і Володимир Яворівський, онук поета Максим Рильський, який очолює правління Всеукраїнського центру прес-клюбів „Україна-форум". М. Рильський є одним з найвидатніших українських поетів-романтиків, він видав 35 книжок, зокрема збірку „Голосіївська осінь", яка стала видатною подією в українській літературі. Скульпторами є заслужений художник України Петро Остапенко та заслужений архітектор України Олег Стукало.

Суд визнав незаконними збори Спілки письменників України

КИЇВ. – Печерський районний суд міста Києва визнав незаконним обрання Наталії Околітенко 29 жовтня головою Спілки письменників України замість народного депутата Володимира Яворівського. В. Яворівський зі свого боку заявив 6 листопада, що ці збори були незаконними, оскільки кадрові рішення розглядаються на з'їздах Спілки письменників. Пленум Національної спілки письменників України підтримав В. Яворівського як чинного голову Спілки і виключив зі своїх лав організаторів заколоту в організації – письменників Н. Околітенко, Олексія Кононенка і Романа Коваля за грубе порушення Статуту Спілки.

За повідомленнями інформаційних аґентств

9 листопада...

КИЇВ. – Приблизно дві тисячі прихильників Комуністичної партії та інших лівих організацій вийшли 9 листопада на демонстрацію з нагоди річниці більшовицької революції в Росії. Сотні людей, переважно пенсійного віку, вийшли на подібні заходи в інших українських містах під червоними радянськими прапорами і з гаслами переважно соціяльного змісту. Серед політичних гасел лунали заклики підтримати інтеґрацію України до Єдиного економічного простору, що проросійсько налаштовані сили вважають одним зі шляхів зближення з Росією. Представники КПУ також вимагали, аби Україна відмовилася від плянів вступити до НАТО, а також Світової організації торгівлі.

На фото: голова Комуністичної партії України Петро Симоненко на демонстрації.

7 листопада...

КИЇВ. – Провідники чотирьох політичних бльоків – Віктор Ющенко, Олександр Мороз, Юлія Тимошенко та Петро Симоненко 7 листопада підписали заяву щодо ситуації на продовольчому ринку України. Народні депутати звинувачують владу у бездіяльності на ринку зерна, і заявляють, що замість розв'язання цієї проблеми, влада нагнітає політичну напруженість в країні. „Цими днями в усіх реґіонах України відбувається різке зростання цін на хліб, що завдає болючого удару по переважній більшості українців" – йдеться у підписаній народними депутатами заяві. Автори документу зазначають, що аґрарна криза та стрибок цін на хліб спричинений не погодними умовами та неурожаєм, а офіційною політикою влади на зерновому ринку. Вони також вимагають негайного розгляду ситуації на ринку зерна на засіданні Верховної Ради, за обов'язкової участи прем'єра Віктора Януковича.

На фото: учасники демонстрації протесту. Фото УНІАН

6 листопада...

КИЇВ. – Українські військові несуть вінки квітів під час церемонії покладення квітів керівниками Української держави до могили Невідомого вояка в Києві з нагоди 60-річчя звільнення Києва від німецько-фашистських загарбників у четвер, 6 листопада. Фото: УНІАН

В ООН...

(Закінчення зі стор. 1)

Під час виступу 10 листопада на конференції в Колюмбійському університеті, присвяченій 70-річчю Великого голоду в Україні, Посол В. Кучинський наголосив: „Ця заява є унікальною, бо це перший в рамках ООН публічний осуд на адресу СССР за знищення мільйонів невинних людей".

В серпні цього року український уряд висловив намір представити в ООН резолюцію, котра б визначала Голодомор як форму геноциду, але, як зазначив В. Кучинський на прес-конференції 3 листопада в Місії України при ООН, „ми зустріли ускладнення і перешкоди з боку деяких країн (*11 листопада Радіо „Свобода" подало, що Росія як правонаступниця СССР різко протестувала проти того, щоб міжнародна спільнота офіційно визнала скоєний радянським режимом Голодомор за один з найбільших злочинів в історії людства*" – ***І. Я.***)... це було як відчинення скриньки Пандори, і ми зрозуміли, що ООН не була готова прийняти це як геноцид... Головною метою було вшанувати жертви... хоча нема ніякого сумніву, що Голодомор був спрямований саме на знищення українського народу. Були знищені 10 мільйонів людей. Це буде мати наслідок для нашої держави на століття".

Посол В. Кучинський також підкреслив, що декілька його колеґів в ООН порадили, що спільна заява, підписана представниками багатьох делеґацій, буде ефективнішим механізмом висвітлення Великого голоду, ніж резолюція. І з метою, щоб зафіксувати Голодомор в ООН, „ми переглянули декілька варіянтів, перейшли декілька кроків, і ця форма виявилася найбільше практичною, найлегшою для того, щоб бути прийнятою".

Ірена Яросевич

Текст спільної заяви (переклад з ориґіналу належить „Свободі") читайте на 1-ій стор.

НЮ-ЙОРК. – Зліва: Аскольд Лозинський – президент Світового Конґресу Українців, Посол Валерій Кучинський і Михайло Савків – президент Українського Конґресового Комітету Америки на прес-конференції 3 листопада, де були виголошені спільні заходи відзначення 70-ліття Великого голоду 1932–33 років в Україні.

Садамівське...

(Закінчення зі стор. 1)

гий напад у Багдаді менш як за добу. Удень стався вибух біля приміщення суду. Водночас у Басрі підірвався на міні пасажирський мікроавтобус. У тих вибухах загинули три особи і принаймні дев'ять поранено.

Тим часом американський цивільний адміністратор Іраку Пол Бремер прибув до Вашінґтону на зустрічі з чільними урядовцями США.

Командувач коаліційних сил в Іраку американський генерал-лейтенант Рикардо Санчес заявив того ж дня, що коаліційні війська готові вдатися до жорсткіших методів, аби подолати повстанців, що воюють проти коаліції, навіть якщо це може призвести до ворожого ставлення простих іракців до коаліційних військ, – важливо-бо подолати супротивника За словами генерала, коаліція активно діє проти бойкарів: „Загальна кількість затриманих у наших закладах утримання перевищує п'ять тисяч осіб. Що ж до того, щоб напевно встановити їхні зв'язки з „Аль-Кайдою", то ми над цим працюємо". За його словами, сотні боїкварів дісталися до Іраку з сусідніх країн; є також і громадяни Ємену, Сирії, Египту чи Судану. Крім того, затримано 20 осіб, яких підозрюють у причетності до терористського угруповання „Аль-Каїда", заявив 11 листопада головнокомандувач американських військ в Іраку Рікардо Санчес. Він також сказав, що сотні бойовиків перетнули іракський кордон з Сирії та Ірану. Представник українського контингенту у складі миротворчих сил в Іраку генерал Анатолій Собора також відзначив збільшення випадків незаконного переходу на ірансько-іракському кордоні. За його словами, починаючи з наступного року, українські миротворці потребуватимуть додатково 10 гелікоптерів для пильнішої варти.

7 листопада надійшло також повідомлення про загибель двох американських вояків, коли їхне броньоване авто було висаджено у повітря у місті Фалуджа, на захід від Багдаду.

5 листопада внаслідок нападу, який стався у зоні відповідальности Республіки Польща, загинув один з офіцерів польського контингенту в Іраку. Це – перша втрата польського контингенту від часу, коли Польща перебрала командування над багатонаціональними силами у центрально-південній частині країни. До складу „польського сектору" входить також український контингент. Вояка застрелено під час нападу на конвой, який стався на північ від міста Карбела. В інших випадках того ж дня в Іраку загинуло двоє американських вояків. Вантажівка, якою подорожував один з них, підірвалася на міні неподалік від сирійського кордону. Ще один загинув внаслідок нападу на конвой неподалік міста Махмудійа, що на південь від Багдаду. Ще двох вояків поранено.

Наслідком цих посилених акцій повстанців – прибічників режиму Садама Гусейна, Міжнародний комітет Червоного Хреста 7 листопада оголосив про тимчасове закриття своїх представництв у Багдаді та Басрі. Речник Червоного Хреста назвав стан безпеки у тих містах надзвичайно загрозливим.Він, однак, додав, що Червоний Хрест зберігатиме свою присутність у місті Мосул на півночі країни в той час, як заплянованi на майбутнє акції зазнаватимуть перегляду. Згортання праці Червоного Хреста означатиме, що пересічні іракці і надалі зазнаватимуть труднощів.

Все частіші і смертносніші напади садамівських підпільників на вояків коаліції становлять поважну перешкоду у її місії демократичної перебудови Іраку і викликають все глибші сумніви у тому, чи коаліція спроможна ефективно боротися з невидимим противником.

Все це після того, як у Вашінґтоні 6 листопада Президент Джордж Буш у промові щодо закордонної політики заявив, що тепер головним завданням Америки буде пропаганда демократії на Близькому Сході. Також у виступі, який Білий Дім назвав програмним, Дж. Буш сказав, що одним з реґіонів світу, де демократія не змогла пустити коріння, є арабський Близький Схід. Він сказав, що ті, хто звинувачує у цьому Іслям, винні у культурному невігластві, оскільки, за його словами, немає нічого несумісного між Іслямом та представницьким способом урядування.

Шістдесят років, протягом яких західні народи виправдовували та привчалися до нестачі свободи на Близькому Сході, не призвели до того, аби наша ситуація стала безпечнішою. Дж. Буш сказав, що провідники Близького Сходу мають запитати себе – чи хочуть вони, аби їх пам'ятали як тих, хто допомагав демократії – чи як тих, хто заважав її розвиткові. За словами американського Президента, особливо важливою є ситуація в Іраку, оскільки провал іракської демократії надав би ще більшої сміливости терористам у багатьох країнах світу. Він також згадав про потребу демократії в Савдійській Арабії, навівши Єгипет як зразок.

Х. В.-Ф.

Протидія влади форумам „Нашої України" зростає

ПАРСИПАНІ, Н. Дж.– З України повідомляють про чергові спроби перешкодити проведенню реґіональних форумів бльоку „Наша Україна".

Заплянований на 9 листопада форум бльоку в Сумах відбувався на площі Незалежности, позаяк „Нашій Україні" відмовилися надати приміщення. Під час виступу Віктора Ющенка в натовп його прихильників невідомі почали кидати вибухові штучні вогні. Згідно з повідомленнями, під час форуму правоохоронці затримали понад 20 порушників порядку. Голова пресслужби „Нашої України" Тетяна Макріді повідомила, що в ніч напередодні, 8 листопада, невідомі порізали шини в понад 30 автобусах, які мали перевозити прихильників бльоку до Сум. 9 листопада вранці шини було замінено. За деякими повідомленнями, до друкування аґітаційних матеріялів антиконституційного змісту, спрямованих проти бльоку „Наша Україна" і його провідника, був залучений Сумський міський комітет Комуністичної партії.

Попри те, що напередодні форуму демократичних сил сумська телекомпанія „Всесвіт" відмовилася надати свій етер для виступу Віктора Ющенка, 9 листопада в телекомпанії було відімкнуто електроенергію. Зустріч провідника бльоку „Наша Україна" з журналістами відбувалася в редакції сумської газети „Панорама", де також було відімкнуто електроенергію, а тому журналісти розмовляли з В. Ющенком при свічках.„Дякую за романтичний вечір", – сказав провідник „Нашої України" після закінчення прес-конференції, хоча теми, які обговорювались на прес-конференції в Сумах були далеко не романтичними. В. Ющенко говорив про проблеми політичної культури в Україні, потребу консолідації українського суспільства, потребу запобіганню можливої диктатури в Україні. Він сказав, що останні події у Верховній Раді і Донецьку стали ознакою не стільки парляментської кризи, скільки свідченням існування загальної кризи в українській владі. В. Ющенко поклав за це відповідальність не лише на місцевих керівників, але й на високі кабінети у Києві.

Посол Сполучених Штатів в Україні Джон Гербст висловив жаль з приводу подій у Сумах, де 9 листопада відбувався черговий форум бльоку „Наша Україна". Дж.Гербст заявив 10 листопада, що коли події в Сумах виявляться подібними до тих, що відбувалися в Донецьку 31 жовтня, то світове товариство буде змушене відреаґувати належним чином. У який саме спосіб, американський посол не уточнив. "Трійка" ЕС і кілька посольств в Україні вже виступили зі заявами, у яких засудили так звані „донецькі події".

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Наслідки ізраїльського муру будуть згубні

НЮ-ЙОРК. – У доповіді Організації Об'єднаних Націй 11 листопада сказано, що мур, який зводить на Західньому березі Ізраїль, спричинить суворі наслідки для сотень тисяч палестинців. Реґіональне представництво ООН з координації гуманітарних справ вважає, що мур матиме неґативні наслідки для третини палестинців, які живуть на Західньому березі, – відріже їх від їхніх сільськогосподарських угідь, місць праці та навчання, а також лікарень. Ізраїльські посадовці ставлять висновки доповіді під сумнів, доводячи, що мур охопить набагато меншу територію на Західньому березі, ніж про це твердить ООН. Ізраїльтяни також запевняють, що палестинці зможуть проходити через брами відносно вільно. За словами ізраїльтян, мета спорудження муру – зупинити проникнення до Ізраїлю палестинських бомбістів-самогубців.Вони твердять, що відколи розпочато спорудження муру, кількість самогубних вибухів різко зменшилася.

СОТ визнала США порушником правил торгівлі

ЖЕНЕВА. – Світова організація торгівлі 10 листопада визнала американські тарифи на імпорт сталі порушенням правил міжнародної торгівлі. Европейський Союз, Японія і Бразилія звернулися до СОТ зі скаргою, коли Президент Джордж Буш запровадив минулого року тарифи, щоб підтримати американського виробника. США заявили, що не погоджуються з таким рішенням СОТ, але переглядатимуть свої позиції. ЕС погрожує, що запровадить у відповідь санкції на мільярди долярів, якщо Вашінґтон не відмовиться від своєї політики. Аналітики кажуть, що ця суперечка може перетворитися на торговельну війну, що навряд чи допоможе СОТ у її спробах зменшити перешкоди для ґльобальної торгівлі.

Вибух в Ріяді: загинуло 18 осіб

РІЯД, Савдійська Арабія. – Тоді як слідчі в столиці Савдівської Арабії Ріяді досліджують руїни житлового комплексу, спустошеного самогубчим бомбовим нападом, міністер внутрішніх справ країни заявив, що не виключає зв'язку цього нападу з рухом „Аль-Кайда". Савдійська влада твердить, що скоєний вночі 7 листопада напад має всі ознаки стилю „Аль-Кайди". В цьому мешканевому комплексі чужоземних працівників-арабів загинуло принаймнеше 17 осіб, а 122 особи поранені. Серед жертв скоєного нападу під час „святого місяця Рамадану" – діти, що сильно обурило громадскість Савдійської Арабії та інших мусульман. Внаслідок нападу вщент зруйновано кілька будинків. Більшість мешканців комплексу – арабські родини з-поза меж Савдійської Арабії. Серед убитих – переважно єгиптяни та ливанці. Аналітики кажуть, що економіка Савдійської Арабії сильно узалежнена від присутности чужоземних працівників, і ті, хто віддав наказ вчинити напади, напевне, сподівалися посіяти паніку і викликати масову втечу чужоземців з країни. Від травня, коли в іншому подібному нападі в Ріяді загинуло 35 осіб, савдійський уряд веде кампанію проти войовничого ісламізму. Король Савдійської Арабії Фадх заявив, що влада країни готова до суворих дій проти терористів, відповідальних за недавній теракт у Ріяді. Король попередив, що Ріяд завдаватиме ударів кожному, хто спробує порушити безпеку країни та її громадян. У Ріяді вжиті посилені заходи безпеки у кварталах, де проживають чужинці. Посилена охорона посольств.

Закон, що обмежує аборти, зустрічає спротив у США

ВАШІНҐТОН. – Суворі обмеження до закону про аборти, підписані 5 листопада Президентом Дж. Бушем у США, зустріли опір опонентів. Судді окремих штатів були змушені вдатися до юридичних дій проти встановлених законом обмежень. Федеральний суддя у штаті Небраска заблькував поширення дії закону на чьотирьох лікарів, що подали судовий позов проти закону, та щодо всіх, хто так чи інакше співпрацює з ними. Групи, які виступають за право жінок на аборти, також вдалися до юридичних позовів у штатах Нью-Йорку та Каліфорнії. Новий закон, підписаний Президентом, забороняє аборт на пізніших стадіях вагітности, який здійснюється у формі так званих „часткових пологів". Лікарям, які вдаються до подібної практики, загрожує до двох років ув'язнення. Підписуючи закон, Дж. Буш сказав, що таким чином уряд стає на захист безневинної дитини. Кандидат на президентську посаду від демократів Дін Говард заявив, що день підписання закону є „чорним днем для американських жінок". Закон, що його Конґрес затвердив минулого місяця, є найрадикальнішою зміною в царині юридичного реґулювання абортів з 1973 року. Бил Клінтон за час свого перебування на посаді президента наклав вето на два подібні законопроєкти.

Міністер оборони В'єтнаму уперше за 30 років прибув до Вашінґтону

ВАШІНҐТОН. – Міністер оборони В'єтнаму Фам Ван Ча 11 листопада зустрівся з міністром оборони США Дональдом Рамсфельдом та секретарем Державного департаменту Коліном Павелом. Під час переговорів американські керівники торкнулися питання щодо обмеження релігійних свобод у В'єтнамі. В'єтнамський міністер, у свою чергу, критикував наміри Конґресу США ухвалити закон, який пов'язував би допомогу В'єтнаму з дотриманням прав людини у цій країні.

Акції протесту в Грузії тривають

ТБІЛІСІ, Грузія. – Президент Грузії Едуард Шеварднадзе 11 листопада заявив, що проведе другу зустріч з опозицією, намагаючись припинити акції протесту, які тривають після парляментських виборів 2 листопада. Тим часом речник міністерства внутрішніх справ Грузії повідомив, що останнім часом кількість військових у Тбілісі збільшена. За його словами, вони просто підтримують порядок. 11 листопада у Тбілісі відбулися акції протесту опозиції, у яких брали участь близько тисячі осіб. Виступаючи на вічу, представник опозиції, провідник „Національного Руху" Міхаїл Саакашвілі заявив: „Сьогодні в місті Телаві жінки й діти зупинили танки й панцирники, які везли сюди. І я вам скажу, що не просто зупинили, – вояки й офіцери внутрішніх військ перед телекамерами заявляли, що не підуть проти власного народу".

У Афганістані плянтації опійного маку зростають

КАБУЛ, Афганістан. – Як повідомляє агентство „Афган Ісламік Прес", що особливо помітно розширюються площі посівів опійного маку на сході країни та у південній провінції Гільменд. Афганський уряд минулого року пообіцяв заплатити селянам компенсацію за знищені посіви, але гроші осіли у кишенях чиновників, – заявляють фармери. За даними ООН, виробництвом опію займається кожен десятий афганець. Доходи від цього „бізнесу" становлять два з половиною мільярди долярів – близько третини національного доходу. На Афганістан припадає левова частка світового виробництва опію.

За матеріялами ЗМІ

Фільм „Жнива розпачу" отримали Комітет нагороди Пуліцера і „Ню-Йорк Таймс"

НЮ-ЙОРК. – 21 листопада 2003 року Комітет нагороди Пуліцера повинен прийняти рішення про долю нагороди Пуліцера, яку отримав Волтер Дюранті, кореспондент газети „Ню-Йорк Таймс" в Москві в 1930-их роках. На завершення кампанії, спрямованої на відкликання нагороди Пуліцера, Український Конгресовий Комітет Америки (УККА) розіслав копії фільму „Жнива розпачу" (Harvest of Sorrow) кожному членові комітету, а також видавцю та голові Екзекутиви „The New York Times" Артурові Шульцберґерові-мол.

Цей документальний фільм, фінансований Комітетом Дослідження Українського Голодомору від 1980-их років, був супроводжуваний листом, в якому зокрема сказано, що „...печальну розповідь цього фільму доповнюють матеріяли архівів, в яких зображено справжній стан українського селянства на початку 1930-их років. Ці матеріяли спростовують брехню, яку розповідав Волтер Дюранті, коли писав: „Нема ніякого голодомору, чи голоду взагалі, і навряд чи буде". Ми розуміємо, що Волтер Дуранті був нагороджений нагородою Пуліцера у 1932 році за репортажі, написані у 1931 році, але це не змінює факту, що він був на послугах в комуністів до, під час та після українського Голодомору-геноциду".

УККА висловлює подяку Славкові Новицькому, продюсерові фільму „Жнива розпачу", за його співпрацю з УККА та надання оригінальної копії для відтворення.

УККА

Ліві сили провели акцію протесту

КИЇВ. – Проґресивна соціялістична партія України і Російський бльок провели 9 листопада акцію протесту перед будинком Посольства США в Києві . Близько 200 учасників акції вимагали повернути до України військовослужбовців, які виконують миротворчу місію у складі стабілізаційних сил в Іраку.

На фото зліва: учасник акції тримає плякат з антиамериканським і антиізраїльським гаслом. Праворуч: голова Проґресивної соціялістичної партії України Наталія Вітренко звертається до учасників акції.

Фото: УНІАН

Самопоміч...

(Закінчення зі стор. 1)

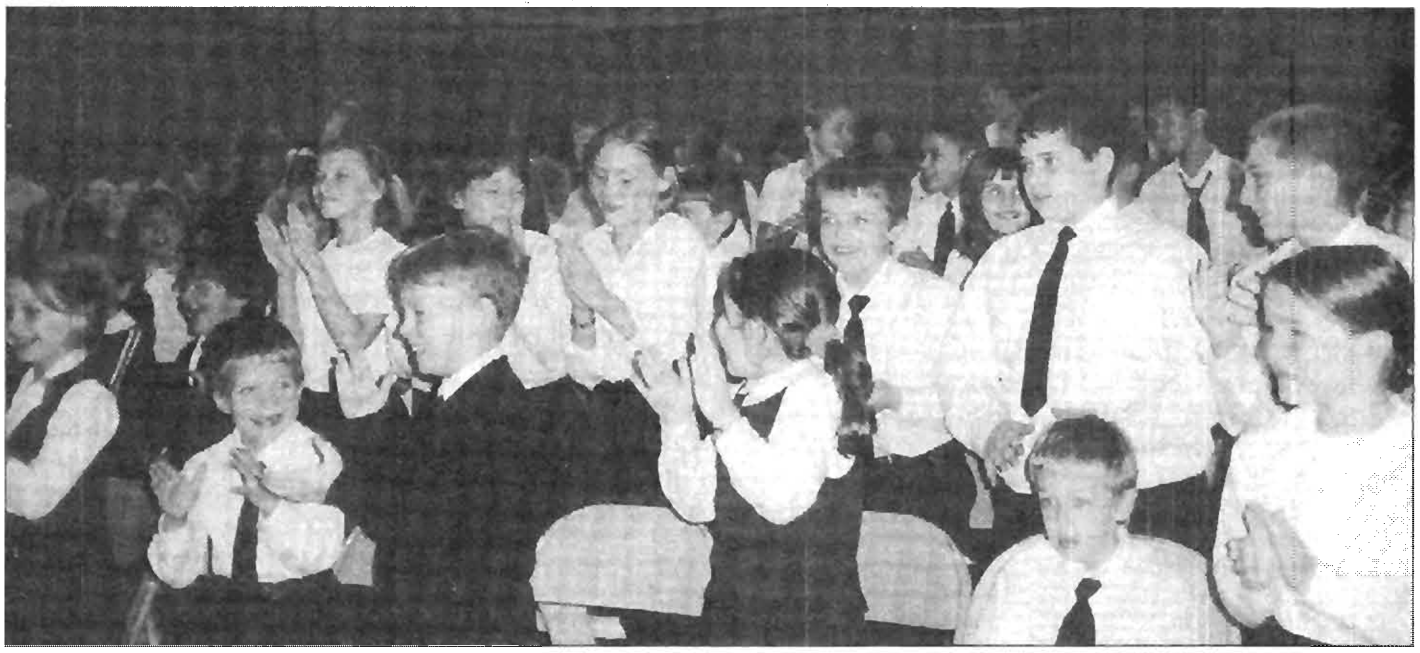
зустріч з Дирекцією УФКС „Самопоміч“. Зібрання відкрив і ним проводив Аскольд Лозинський, член Фундації шкіл. Він представив присутніх спеціяльних гостей, а ними були: Богдан Кекіш – президент Дирекції УФКС „Самопоміч“, члени Дирекції УФКС Степан Качарай, котрий одночасно є Президентом Українського Народного Союзу, Ярослав Оберишин, Любомир Зєлик, Орест Ґлют, Мирослав Шміґель, Богдан Курчак, парох церкви св. Юра о. Пилип Сандрик, директор початкової школи сестра Хризостома Луків, директор середньої академічної школи Петро Шишка, член Фундації шкіл Мирося Ковальчук, голова Батьківського комітету Оксана Боднар. А. Лозинський коротко пояснив дітям мету цього зібрання і присутність на ньому вичислених осіб, а зокрема членів Дирекції УФКС „Самопоміч“. Він підкреслив, що це зібрання є дуже вагомим не тільки для шкіл і їхніх учнів, але також для цілої української громади Ню-Йорку та його околиць – воно присв'ячене започаткуванню кампанії зібрання фондів для утримання шкіл. З цією метою Фундація школи заснувала „Залізний фонд“, що має за мету зібрати від двох до п'яти млн. долярів для утримання шкіл. Фундацію очолює Єпископ Василь Лостен, входять туди також парох церкви св. Юра, директори шкіл, батьки і члени громади.

Слово зайняв Б. Кекіш, який привітавши присутніх, а зокрема учнів шкіл, повідомив, що Дирекція УФКС „Самопоміч“ започатковує згадану кампанію своїм датком 500,000 дол., і заохочує інші українські підприємства, організації, батьків, випускників обидвох шкіл і інших осіб, яким доля виховання українських дітей у своїй громаді не є байдужою. Спонтанна реакція учнів школи – постання з місць, голосні вигуки втіхи та оплески – була щирим відрухом і подякою.

С. Качарай, член Дирекції УФКС „Самопоміч“ і Президент УНС, коментуючи запит, що спонукало такий щедрий дар, сказав, що в цьому нічого дивного. „Дирекція УФКС „Самопоміч“, будучи організацією громади, свідома своїх завдань і зобов'язань, а це впершу чергу безпосередньо допомагати і власним прикладом заохочувати інших підтримати справу виховання дітей своєї громади, які в майбутньому стануть її активними членами“.

Залишається побажати Фундації шкіл здійснити свою заплянувану мету „Залізного фонду“ і заохотити українську громаду іти за добрим прикладом Дирекції УФКС „Самопоміч“.

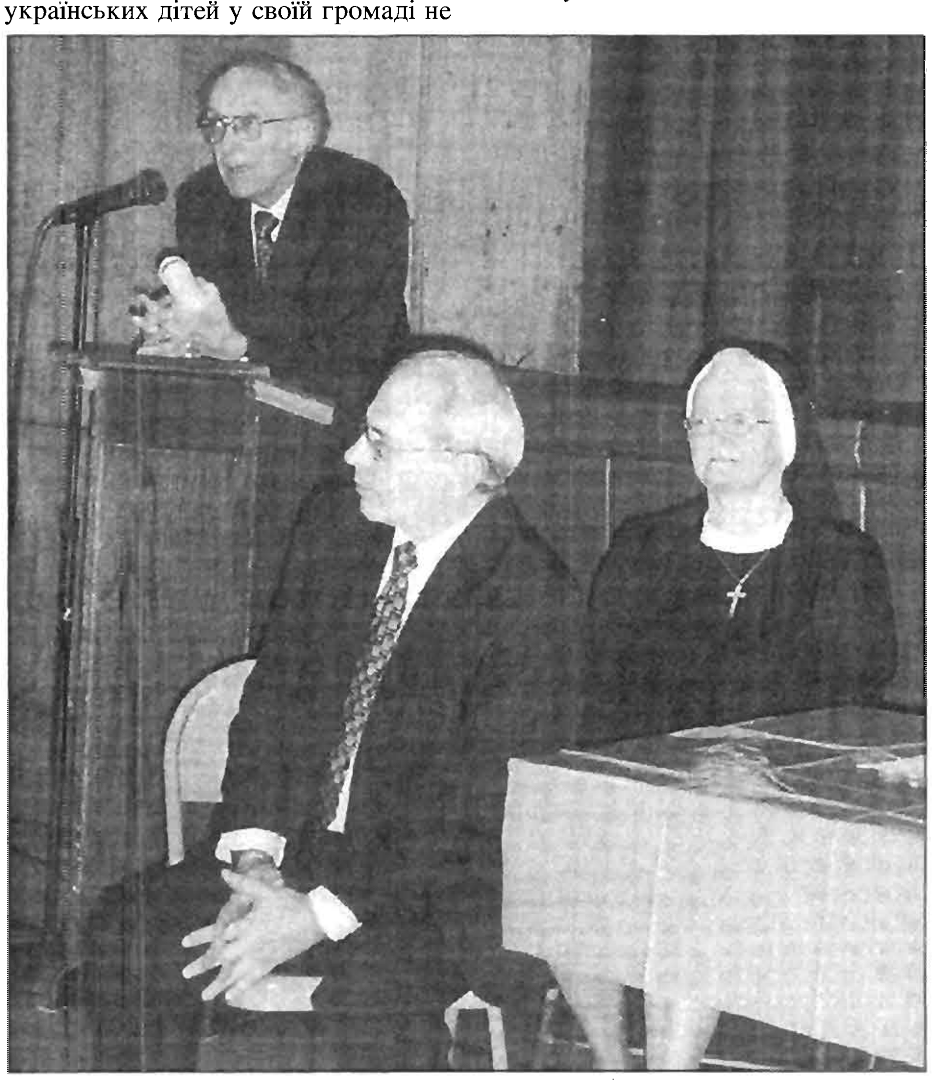
Х. В.-Ференцевич

Радісна реакція учнів на почуте оголошення

О. парох П. Сандрик демонструє даток УФКС „Самопоміч“, зліва: О. Боднар, частинно заслонена М. Ковальчук, Л. Зєлик, П. Шишка, Б. Кекіш, Я. Оберишин, М. Шміґель, С. Качарай, О. Ґлют, сестра Х. Луків

Б. Кекіш, президент Дирекції УФКС „Самопоміч“, проголошує даток на „Залізний фонд“ шкіл – зліва: директори шкіл П. Шишка та сестра Хризостома Луків

Влада оголошує відкриту боротьбу опозиції

9 листопада в Сумах влада спробувала провокаційними діями хуліганів зірвати передвиборний форум бльоку „Наша Україна". Минулого тижня в Донецьку теж була спроба перешкодити опозиції у підготуванні до наступних виборів. Ці події насторожили закордонну громадськість, яка на початку листопада вже була сейозно занепокоєна фальсифікацією президентських виборів в Грузії і заворушеннями, викликаними там маніпуляціями влади. Чи не повторюється таке зневаження засад демократії ще в одній пострадянській державі – в Україні?

Посол США в Україні Джон Гербст засудив перешкоди, що чинилися бльокові „Наша Україна" у Донецьку та Сумах. 10 листопада у Києві він сказав журналістам: „Нещодавній випадок у Донецьку, коли опозиційному бльокові „Наша Україна" фактично завадили провести зібрання, є невтішним прикладом неспроможности влади дотримуватися ключових принципів та цінностей демократії".

Народний депутат Вячеслав Кириленко від бльоку „Наша Україна", перший заступник голови Комітету соціяльної політики і праці Верховної Ради вважає, що влада обрала неправовий, незаконний, силовий варіянт протидії простому виявленню громадян своїх політичних поглядів.

Підтвердилося очікування, що існуюча влада своїх позицій не передасть народови України. За владу треба боротися. Право на владу згідно Конституції належить народові України, він є її носієм і тільки делегує повноваження на час певним своїм представникам. На жаль, влада у вільній Україні вже 12 років належить не народові, а олігархам, партійній системі, яка до сьогодні ще керує в Україні та в інших країнах СНД.

Єдина можливість забезпечити конституційну приналежність влади народові – об'єднатись і показати, хто є господарем на своїй землі.

Опозиція не повинна піддаватися на провокації і підміняти боротьбу за підтримку виборців боротьбою із хуліганами, які чинять хаос на замовлення влади, що й мало місце під час форумів.

Україні, щоб стати демократичною державою, необхідно провести хоча б 5-7 реформ для народу. Тільки податкова реформа, наприклад, може дати мільярди гривень до державного бюджету, полегшити життя народу. Але більшість в парляменті належить пропрезидентським фракціям, які догоджають олігархам і сіють ворожнечу між опозиційними силами.

Сьогодні в Україні різниця між владою і опозицією в тому, що одні підтримують для себе добре життя, а інші хочуть привести до цього життя весь народ. І проблема передвиборного часу полягає у тому, щоб пояснити народові, чого хоче влада і до чого кличе „Наша Україна". Саме в такому роз'ясненню починає чинити перешкоди діюча влада.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „тожеукраінцев"...

Так хотілося, перебуваючи у рідній Україні, переживати позитивні та радісні події, радісні зустрічі, нові й нові докази, що це таки вільна і незалежна Україна.

Але, перелицьовуючи відоме американське ствердження, це тільки „побожне бажання". Цим разом, може, якось більше, аніж раніше, боліло таке часте і майже загальне вживання російської мови – і це не десь у далеких східних закутках, а в рідному Львові.

Російську мову чуєте усюди – на вулиці, у телевізії, радіо, але передусім – у приватних розмовах. Коли довелось їхати зі Львова до Києва, сусідками були дві молоді гарні жінки, які таки щойно, під час цієї подорожі, познайомилися. Коли я їх щось поспитала – обидві відповіли мені українською мовою, але в довгій та безперервній розмові між собою щебетали тільки російською, хоча запевняли, що вони українки. Це саме було із молодим сусідом, котрий хоча як і його сусідки казав, що він теж українець, але розмовна його українська мова не була надто добра.

І це явище, над яким можна було довго роздумувати у цілонічному шляху до Києва, повторювалося відтак аж надто часто в часі перебування в Україні. Завжди запевнення, що „я тоже украінец", а відтак – скорий перехід на російську мову. Але що ж тут дивуватися, що цією мовою проходить більшість програм у телебаченні та радіо, як такою мовою видніють у кожному газетному кіоску заголовки преси, як цією ж мовою – більшість книжок на полицях книгарень? Хотілося б знати, що відбувається у душах оцих усіх „тожеукраінцев", що так гаряче запевняють про свою національну приналежність при кожному нашому запиті, при кожній нагоді? Як далеко і глибоко зайшла ця русифікація України і куди допровадить це „злиття" народів?

Розуміється, це прикре зрусифіковання не є тотальним, і я з приємністю згадую розмови з молодими „справжніми" українцями з Львівської духовної семінарії, яких зустрічала майже щоденно, проживаючи у сусідстві. Але як мало їх у порівнянні зі загалом...

Повернувшись до США, маю, однак, час і можливість на цю тему далі роздумувати, коли прочитала в нашій „Свободі" про те, що славне тут „Новоє Русскоє Слово" перейшло у руки компанії МІҐ, а тим українські читачі та слухачі в Україні матимуть можливість отримувати міжнародні вістки з цього джерела – розуміється, російською мовою. Ось і ще одна можливість посилення русифікації.

О-КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Думки під Листопад

Коли згадаю рідний край, рядки з наших дум і пісень, то відразу бачу красу його – поля, ліси, а там степи, Дніпро грізний, і кургани, а в курганах козацька слава захована лежить. Про неї наші кобзарі нам правду проспівали, ми виросли на правді тій, козацькій славі давній. А на широких тих степах і на могилах, курганах росте червоная калина. Додолу похилилася вона, з вітрами розмовляє про славних лицарів-борців, про гетьманів і козаків, пісні для нас складає. Неначе дивний сон – так час біжить, минає. Проходить все, немов і не було. Невже забулося воно? О ні! Ми тямимо усе, що так давно було.

У цей неволі час здригнулася земля, почувся гук гарматніх громів і брязкіт зброї. Військовий марш! Стрільці ідуть! Стрільці січові! Лунає пісні звук: „Ми ту калину піднесемо і славу й волю принесемо", – співали так стрільці січові, як йшли в „кривавий тан", щоб визволяти рідний край з тяжких кайданів. Вони пройшли, затих і рев гармат, і скорострілів спів, лиш спомин йшов у даль... Чи видиш, брате мій, як журавлі летять? І от знову ці кургани, а в них стрільці січові, а з ними наші мрії-сни. Похилена калина знову в крові. Затих же спів, затихло все, немов мертве... Проходили роки неволі.

Та от у цей неволі час зродились знов борці, це наші хлопці лісові, сини стрільців січових. Вони калину підняли, у славі в народ понесли. У лісі загуло і дався чути клич: „В кого охота є, нехай і з нами йде"! Здригнулася земля, коли ті юнаки узяли зброю, їх бо провадив клич „До бою". Вони пішли. Пішли, як йшли січові, за волю, за державу, за нарід свій, за славу. Ішли бо до мети святої і не зложили зброї, ні! У лісі полягли і вічну славу принесли.

А там у далині заграва, огні горять, горить село Ожидів, Олесько, Пеняки. Це пісня Бродів. І знов калини цвіт, той буйний запашний, знову в крові. Він похилився там, на брідській тій землі, затиснений в руці, в стрільців ще юнаків, які лягли, так як січові. У вічнім сні...

І так ішли вони, у різні бої йшли, хто в лісі, хто в шоломі, пройшли, співаючи пісні про цю калину, яку уперше піднесли стрільці січові.

Володимир Мазяр,
Ґлен-Спей, Н. Й.

Плекаймо наші звичаї

Природа і краса нашої землі від найдавніших часів формували духовність українського народу. Вона проявлялась передусім у віруваннях, що віддзеркалювали світогляд наших предків. А з цих вірувань вилонились наші звичаї, себто наша традиція.

Наші предки передавали нам надзвичайно багату народну культуру. Вона збагачувала наше життя, виховувала пошану до минулого. Особлива роля припала тут жінці, бо саме жінка передусім дбала про збереження народних звичаїв, серед найтяжчих життєвих обставин передавала їх своїм дітям, навіть тоді, коли родина опинялася за межами рідної землі.

Свят-Вечір, Різдво Христове, Новий Рік, Великдень, Зелені Свята, Івана Купала, Спаса, Обжинки, Андріївський Вечір, який був особливо цікавий для молоді. Хто з нас може це забути!

День св. Андрія Первозваного припадає на 13 грудня. Стародавня християнська легенда каже, що апостол Андрій Первозваний проповідував християнство в самому Царгороді, на берегах Чорного моря та в околицях Києва. Йому так сподобалися ті околиці, що, прокинувшись вранці, сказав до своїх учнів: „Чи бачите ці гори? На цих горах засяє ласка Божа і буде великий город, і буде збудовано багато церков". І вийшов на ці гори, поблагословив їх, поставив хрест, помолився Богові. Опісля там було збудовано місто Київ.

Хоч Андрій Первозваний був християнський святий, але в народній традиції звичаї і обряди в день цього святого мають стародавній, дохристиянський характер: угадування майбутньої долі. З усього циклу осінніх традиційних свят день Андрія Первозваного – найцікавіший. Від нього віє чарівною староукраїнською стихією.

Обов'язком кожної жінки-українки, а особливо союзянки – берегти і розвивати ці наші прегарні звичаї. Нехай духова спадщина, передана нам від батьків, живе серед молоді на вільній землі Вашінгтона. Нехай не затемнюють нам наших звичаїв ні високі мури міста, ні модерна обстановка нашого помешкання, ні примани модерних розваг. Завжди залишаймося собою.

Ольга Сливка
Фінікс, Арізона

Потрібні зміни

Відбулось свято – день нашого міста. Скрізь були розклеєні вітання, на яких – герб козацького міста: схрещені шаблі і стріла, башта козацької фортеці. В цьому році вперше не було дати „1775" на святковій рекламі. Росіяни не будуть кричати, що Дніпропетровськ – російське місто, що його започаткувала Катерина II в 1775 році. Насправді 1775 рік був не роком народження міста, а роком знищення Запорізької Січі. Старі Кодаки, Лоц-Кам'янка були заселені вже в 1600 році, а в 1635 році полковник Іван Сулима відбив козацьку фортецю Старі Кодаки у поляків. Але... Вікна трамваю вітають новою синьо-жовтою рекламою, а поряд – великий напис: „225 років Дніпропетровську!". І з цими написами трамваї курсують ще з 2000 року!

Клавдія Мірецька,
Дніпропетровськ

Про наші діяспорні проблеми

В останніх роках у „Свободі" читаємо знову і знову статті про послаблення і застій в громадських активностях, брак ентузіязму і „порожні місця" на різних імпрезах і т. д. Однак, що найважливіше – ми не бачимо молодих людей, котрі б перебирали провід в діяспорних організаціях або хоч би брали активну участь в імпрезах, сходинах тощо.

Це все правда, але це є „голос волаючого в пустелі". Старша ґенерація, що про це пише і цією проблемою турбується, мусить прийняти цей факт як „fait d'accompli" і з цим погодитися.

Ця вище згадана українська еміграційна генерація (переважно з Галичини) після Другої світової війни зі своїм ідеалізмом, патріотизмом, ентузіязмом і любов'ю до тоді ще уярмленої України є феноменом в історії еміграції і в історії України, який вже ніколи більше не повториться. Ця ґенерація вже майже цілковито вимирає. Логічно – їхню традицію і їхній „modus operandi" повинні перебрати молоді люди. Але це не стається. Чому?

Вже навіть д-р Лука Мишуга в 1933 році на конвенції УНСоюзу в Дітройті (як пише д-р Куропась в „Українському тужневику" з 5 жовтня ц. р.) доводив, що (перекладаю з англійської) „ці молоді люди не будуть „carbon copies" їхніх родичів, бо вони виросли і живуть в іншому світі. Життя їхніх батьків не є їхнім взірцем. Кожна ґенерація мусить проявити свою власну українську ідентичність".

В цьому XXI ст. ґльобальному „Internet World" прийшов час для нової ери нашої української меншини в Америці, час на нову ролю для нашої молодої еліти. Настав час думати згідно з новими далекосяжними та сміливими критеріями.

Ми повинні, однак, докласти всіх зусиль, щоб наші діти, роджені тут, в Америці, перейняли від нас ідеалізм та любов до України.

Наші тут роджені діти не обтяжені тавром бездержавности, без комплексів меншевартости, без стигматизації як „націоляборанти" або „антисеміти", добрі громадяни США і добре обізнані з тутешніми суспільно-політичними процесами, могли б осягнути багато на користь України і нашій діяспорі. Як це осягнути? Вартий уваги досвід єврейської діяспори. Наша молодь мусить вступити в американські (чи канадські) університети і перш за все досконало оволодіти англійською мовою (що тепер є ґльобальною). Ми потребуємо інтелектуальної еліти (і експертів у всіх сферах наук), яка повинна включатися в загальне суспільно-політичне життя Америки, бо тоді тільки ми зможемо впливати на приватну, публічну чи державну опінію.

Нам потрібно журналістів, що пишуть не тільки по-українськи і тільки для нас, а журналістів, що пишуть англійською мовою, і не тільки про українські справи, але також мають свої погляди на американські і світові проблеми і здатні привернути до цих поглядів загальну увагу.

Поступ вже зроблено, наша еліта активізується. Наприклад, наші солідні науковці з Гарварду (та інших університетів в США і Канаді) причинилися до уточнення нашої давньої історії та історії Росії, до спростовання різних дезінформацій про Україну. Д-р М. Стех з Канадського інституту українських студій впровадив Енциклопедію України в Інтернет, що зробило її доступнішою для цілого світу Український Кокус у Вашінгтоні старається впливати на Конгрес, скажімо – щоб дістати дозвіл на будову пам'ятника жертвам Голодомору 1932–33 років. Вашінгтонська Група організує конференції з участю чужинців-експертів відносно молодої української держави і її політичної і економічної ситуації.

Д-р Мирослав Бурбело,
Вестерлі, Ровд-Айленд

Україно, не помилися!

Восени 2004 року в Україні мають відбутися президентські вибори. Від того, хто буде вибраний, залежатиме доля України. Користуватись вільно правом голосу у державних виборах – це великий привілей в демократичному світі. В Україні тепер кожний громадянин має це право.

Ситуація в Україні аж надто добре відома. Українці у діяспорі, громадяни США, вважають себе частиною української нації. Вони уважно слідкують за подіями в Україні і глибоко їх переживають. А ті події аж ніяк не дають підстав до оптимізму. Економічна криза, яка все ще пригнічує більшість громадян, корупція, хабарництво, брак вільного слова в пресі, вбивства, нехтування рідної мови, відсутність єдности, розбрат, інсинуації, до яких вдаються можновладці – це картина сьогоднішньої України. Чи можна назвати її українською? Навіть депутати ВР України одверто називають діяльність влади кримінальною. Коли до того додати ще й ганебні укази Президента Л. Кучми і підписаний ним договір про Єдиний економічний простір, що є протизаконним і протиконституційним, – це ніщо інше, як промощування шляху до втрати суверенітету України і її незалежности.

Отож маючи все це на увазі, сподіваємося, що громадяни України візьмуть масову участь у голосуванні і віддадуть свої голоси за людину чесну, гідну, патріотичну, що матиме на увазі добро громадян, а не власну кишеню. Таким кандидатом, на нашу думку, є Віктор Ющенко.

З таким закликом звертаються до громадян України українці у діяспорі, щирі патріоти, громадяни США –

Євген Стахів,
Валдвик, Н. Дж.
Роман Барановський,
Кергонксон, Н. Й.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Організаційні наради Дітройтської Округи УНСоюзу

Цьогорічні осінні організаційні наради відбулися 25 жовтня у приміщенні Українського Культурного Центру. Були вони дуже цікаві, з різноманітною програмою, яка складалася з чотирьох частин. Усі вони мали певне відношення до інформації не лише для старших осіб, але і для всього членства УНСоюзу. Ці наради були співспонзоровані Українською Федеральною кредитівкою „Самопоміч".

Першим доповідачем був адвокат Мартин Броснан, власник адвокатської фірми, яка дає поради у фінансових справах. Він говорив про те, що люди повинні мати на старші літа фінансову резерву, тому що Медікер далеко не покриває усіх видатків, які має особа у старшому віці. Щоб одержати Медікейд, необхідно придумати, як зменшити власні фонди до двох тисяч долярів. На це є різні легальні способи, які можуть помогти у таких випадках.

Наступним доповідачем був голова Округи д-р Олександер Серафин. Його тема була „Обман і здирство". Він наводив деякі приклади, що особи, які користуються такими нечесними методами, не конечно мусять бути професійними порушниками законів. Ними можуть бути приязні сусіди, контрактори, а часом навіть молоді люди, які здобувають собі надмірне довір'я, особливо у старших осіб. Коли їм зайде потреба, можуть підробляти чи фальшувати деякі документи або користуватися загубленими кимось чеками і т. п. Є дуже важливим, щоб про усі загублені чи втрачені документи негайно повідомляти відповідні чинники.

Опісля говорив менаджер кредитівки „Самопоміч" Борис Блюй. При помочі прозірок він підкреслював, що гроші, вкладені у кредитівці, є ґарантовані федеральним урядом до сто тисяч долярів на особу. Доповідач виказував на прозірках, в який спосіб члени одної родини, якщо мають розумно вкладені гроші в кредитівці, можуть мати спільно навіть до одного мільйона долярів, ґарантованих на кожну особу до ста тисяч долярів. Він пояснював, що, якщо брати під увагу правила кредитівки, вкладник може подбати, щоб на випадок його смерти його вклад до двох тисяч долярів був асекурований на кошт кредитівки.

У кінцевій частині мала слово головний скарбник УНСоюзу Рома Лісович. Вона дуже цікаво розповіла про працю централі, зокрема про членство УНСоюзу та про Союзівку. Натепер УНСоюз має понад 45 тисяч членів. Багато з них – старші особи. Система сплачування премій за поліси безпосередньо до централі працює дуже добре. Це дає можливість секретарям мати більше часу на приєднання нових членів. Мимо великої конкуренції у продажі поліс, УНСоюз є дуже успішний і його поліси не уступають іншим у ринку продажу. Р. Лісович просила, щоб особливо звернути увагу на молоде членство, щоб включити його у цю нашу найбільшу твердиню, яка так багато причинилася до збереження нашої етнічности. Подекуди помітно брак професійних молодих продавців поліс. Відносно Союзівки, то праця у напрямку її поліпшення і вдержання поступає вперед. Збіркова акція на покращення приміщень і будинків досі принесла понад 200 тисяч долярів. Заохочувала плянувати вакації на відновленій Союзівці, яка не уступає іншим відпочинковим оселям. Її виступ викликав зацікавлення між присутніми. Виступ Роми Лісович, яка була у нас вперше, виявив великий діяпазон її професійних знань та турботи за майбутнє УНСоюзу та Союзівки.

Після кожної частини було багато запитань до доповідачів, на які вони давали вичерпні відповіді та вияснення. В кінці О. Серафин подякував усім доповідачам за їх цікаві, професійні інформації, особливо Ромі Лісович, а також присутнім (близько 80 осіб) за участь, і закрив нараду.

Зенон Василькевич

Різдвяні картки висилатимуться військовикам американцям-українцям

УНСоюз висилатиме різдвяні привітання американцям-українцям військовикам, які в теперішній час служать своїй державі у багатьох частинах світу.

УНС звертається до Вас з проханням подати нам імена і адреси українців, які Вам відомі, що служать у збройних силах США, в армії, морській фльоті, повітряних силах, морській піхоті, резервістами та в частинах охорони побережжя (Coast Guard).

Просимо допомогти нам здійснити цей проєкт. Ми хочемо нав'язати контакт з усіма нашими військовиками. З Вашою допомогою ми це осягнемо!

Різдвяні і Новорічні привітання висилатимуться усім військовикам біля 13-го грудня 2003 р. Ім'я, військовий ступінь та адресу просимо надсилати до 1 грудня 2003 р. на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.,
Christmas Cards to Ukrainian service people.
Fraternal Activities Coordinator – O. Trytjak
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

За дальшими інформаціями
просимо телефонувати на число: **1 (973) 292-9800 x 3071**

170-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

У пам'ять заслуженого Союзовця

СВ. П.

СТЕФАНА ОСТРОВСЬКОГО

колишнього довголітнього секретаря 170-го Відділу і голови Округи, який упокоївся в Бозі, складаємо 300 дол. на фонд відновлення Союзівки.

Родині складаємо щирі співчуття

Вічна Йому пам'ять!

За Управу – Володимир Білик, секретар

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу
СЕРПЕНЬ 2003 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 7/2003	5,973	12,296	2,709	20,978
Неактивні члени 7/2003	7,635	16,153	0	23,788
Всі члени 7/2003	13,608	28,449	2,709	44,766
Активне членство				
Приріст у 8/2003				
Нові члени	11	12	0	23
Нові УЛ	0	0	0	0
Прийняті наново	4	4	6	14
Разом	**15**	**16**	**6**	**37**
Убуток 8/2003				
Померли	2	20	1	23
Вибрали гроші	6	9	0	15
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	7	5	0	12
Виплатили вповні вкладки забезпечення	9	15	0	24
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	18	31	0	49
Вигасло забезпечення (активні)	13	3	32	48
Кінчилось забезпечення	1	2	5	8
Разом	**56**	**85**	**38**	**179**
Всі активні члени 8/2003	5,932	12,227	2,677	20,836
Неактивне членство				
Приріст у 8/2003				
Виплачене забезпечення	9	15	0	24
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	18	31	0	49
Разом	**27**	**46**	**0**	**73**
Убуток у 8/2003				
* Померли	2	40	0	42
* Вибрали готівку	6	16	0	22
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	1	8	0	9
Повернені в активні	4	4	0	8
Вигасло забезпечення (неактикні)	2	6	0	8
Разом	**15**	**74**	**0**	**89**
Всі неактивні члени 8/2003	7,647	16,125	0	23,772
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 8/2003	**13,579**	**28,352**	**2,677**	**44,608**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Вища освіта в США: перспективи

Соціологічні дані цієї статті використані за джерелом: James L. Morrison „The University is Dead! Long Live the University" „Futures Research Quarterly", Spring, 2003, Volume 19 Number 1 page 61-69.

Футурологи зауважують, що в суспільній сфері зміни відбуваються набагато повільніше, ніж в інженерно-технічній. Інженери кінця XIX століття були б дуже здивовані змінами у їхній професії в кінці XX століття. Натомість викладачі XIX століття, перенесені в навчальні кляси XX століття, почувалися б доволі зручно, – бо не так багато змін відбулося в організації навчально клясно-авдиторно-лекційного процесу та в методиці викладання. Початок семестру має визначені часові терміни, наукові ступені базуються на обсягах лекційно-семінарських годин в навчальних авдиторіях.

Та прийшла пора змін і в цю сферу. Їх викликали наступні чинники: демографічні; ґльобалізація; економічна перебудова; інформаційні технології. Саме під їхнім впливом в майбутньому зміниться організація і функції вищої освіти в США. Розглянемо докладніше ситуацію та динаміку змін.

Суттєві зміни сталися в етнічній структурі населення США. Наприклад, у 1970 році населення Нью-Йорку мало у своєму складі дві третини білих мешканців, у 2000 році їхня частка зменшилась до однієї третини. За цей час 30-річний період у складі населення країни кількість „ненароджених у США" зросла з 5 до 11 відсотків.

Зростає популярність вищої освіти. Якщо у 1980 році до вищих шкіл вступило 56 відс. випускників середніх шкіл, то у 2000 році – 67 відс. За період від 1996–2005 року кількість випускників середніх шкіл зросте на 20 відс. А на цьому тлі число тих, хто хоче отримати вищу освіту, додатково зросте на 16 відс. вже у цьому десятилітті.

Змінюється портрет студента. Студентська молодь, на противагу її вчителям, добре почувається за комп'ютером і технологічно більш зріла.

Вікова структура США та інших індустріяльних країн змінюється. Відповідно до цього „дорослішає" студент вищого закладу. У США у 2010 році 43 відс. населення складатимуть люди у віці 50 років і старші. Серед тих, хто здобуває вищу освіту та проходить вищу перекваліфікацію, частка дорослих складе 50 відс.

В навчальних програмах у 1995 році брали участь 76 млн. американців, а у 2004 році передбачається їх 100 млн. Ці зміни викликають нові навчальні програми – доступні і відповідні щодо часу і місця працюючих дорослих людей, які потребують не лише традиційних вищих шкіл. В цьому 10-літті відбудуться зміни у кадровому складі викладачів вищих шкіл. Він оновиться на 20 відс. за рахунок того, що на місце старшого покоління прийдуть молоді освічені кадри, які володіють інформаційними технологіями та не упереджені до іновацій. У такий спосіб оновиться 300 тис. викладацьких посад.

Вплив ґльобалізації на американську вищу освіту відбувається під дією вже динамічнішого міжнародного руху капіталу, робочої сили, товарів і послуг, технологій, інформацій. Зростає число міжнародних корпорацій. В 1970 р. – 7,000 одиниць; в 1990 році – 30,000; в 2002 році – 63,000. Деякі сьогоднішні міжнародні корпорації за обсягами свого капіталу перевищують економіки окремих розвинутих країн. Якщо взяти 100 найпотужніших економічних структур (країн та корпорацій) за обсягом капіталу, то серед них нараховується 51 корпорація. Найбільша світова корпорація „Exxon Mobil" має більший капітал, ніж 180 держав разом.

В ґльобальній економіці вирішальну ролю відіграють інформаційні технології. 60 відс. національного валового продукту США створюється із застосуванням інформаційних технологій. Третина економічного росту США, починаючи з 1995 року, запевнюється застосуванням цих технологій. В найближчі 5 років нові робочі місця будуть вимагати застосування комп'ютерної техніки, а 80 відс. цих місць сьогодні ще не існують.

Особливо разючі зміни відбуваються у торгівлі. Наприклад, у 2005 році торгівля через електронну пошту матиме обсяг у 8 трильйонів долярів. Знання інформаційних технологій для 95 відс. працівників торгівлі стане обов'язковим. Американська асоціяція тренінґу і розвитку передбачає, що 75 відс. сьогоднішніх кадрів будуть підлягати перевишколові. Професори університетів для забезпечення успіху студентів у ґльобальній економіці мають підготувати їх щодо застосування інформаційних технологій; до праці з людьми різних культурних традицій; до постійного самостійного навчання.

Поєднання можливостей більш компактних, але потужніших і дешевших комп'ютерів з можливостями Інтернету для зв'язку між людьми у світі через авдіо, відео і друк забезпечить можливість транслювати в увесь світ культуру США.

До Інтернету приєднується 140 осіб на секунду, або 75 млн. користувачів на рік. Пересічне число послань електронною поштою денно у 2000 році становило 10 мільярдів, а у 2005 році очікується 35 млрд. послань на день. Міжнародна мережа вищої освіти, не включаючи США, становить 111 мільярдів дол. щорічних витрат і охоплює 32 млн. студентів. Половина цих грошей і студентів належить Китаєві.

Національний інститут стандартів і технологій США передбачає, що американський ринок вищої освіти зросте до 46 мільярдів дол. протягом 5 наступних років. 85 тисяч армійців США у 2005 році будуть навчатися за інформаційними технологіями.

Традиційні програми навчання за клясною системою коштують 1,800., а на „web-site" – 120 дол. Масачусетський інститут технологій (MIT) вже повністю перейшов на прийняття заяв на навчання через Інтернет.

Бібліотека Конґресу США у співпраці з іншими бібліотеками формує ґльобальне інформаційне бюро, яке буде працювати щодня цілодобово без вихідних.

Вже у цьому десятилітті більшість викладачів поступово відходитимуть від авдиторного способу навчання і не будуть обмежені часом, місцем і методикою навчання. А студенти наберуть статусу молодших колег своїх вчителів. Лекції перестануть бути основною формою навчання, а адресно-групові та індивідуальні навчальні проєкти стануть нормою. Система освіти готуватиме фахівців, використовуючи різноманітні інформаційні технології та засоби, які забезпечуватимуть співпрацю з людьми різних етнічних груп в контексті широкого кола світових проблем і вибору, а не давати готові відповіді на взірець навчальних підручників.

З усього сказаного випливає, що вища освіта США вже у 2020 році буде разюче відрізнятися від сьогоднішнього стану, стверджують футурологи, працівники освіти та фахівці з інформаційних технологій.

А хто в Україні має проаналізувати американський досвід та бачення майбутнього вищої освіти у США і адаптувати це до українських реалій? XXI століття вимагає вирішального інтелектуального прориву в розвитку української модерної нації. Українці мають реальну можливість піднести свій інтелектуальний потенціял на вищий, сучасний рівень, зформувати сучасну модерну націю, зробити гідний внесок у сукупний інтелект людської цивілізації. Як лікар лікує людину на базі медичної науки, так треба лікувати українське суспільство на міждисциплінарній міжнародній базі знань. Модель „Майбутня освіта України" має творитися із залученого широкого кола спеціялістів та вивчення свого та закордонного досвіду, а також прогнозів, які, як показує ситуація у США, розробляються і коректуються відповідно до іноваційних подій.

Д-р Осип Мороз

Коли Мазепа переможе Леніна в Україні?

У травні 2003 року у Батурині під час зустрічі народних депутатів України з працівниками музею, археологами, істориками, автор книг „Загибель Батурина 2 листопада 1708 р.", „Міф про Мазепу" Сергій Павленко з занепокоєнням говорив про те, що у незалежній Україні й досі належно не пошановано гетьмана Івана Мазепу.

– Лише єдиний скромний пам'ятничок у селі Мазепинці Білоцерківського району на всю Україну! – зазначав історик, лавреат міжнародної премії ім.І.Мазепи. – А в той час у Києві, Чернігові, навіть Батурині височіє, мов у насмішку усім нам, на центральних майданах пам'ятник В. Ленінові, який у 1918 році посилав війська, аби вони у крові втопили самостійну Україну. Ось така „історична справедливість" на 12-му році незалежности!

Причин тому багато. Одна з них – брак правди про добу Івана Мазепи. Сучасні політики, загал України в основному послуговуються стереотипами, запозиченими з радянських „Історій", у яких гетьман зображений „ґвалтівником", „ізмєнніком", або з перевиданих масовими тиражами книг, де гетьман теж подається у негативному світлі. Сучасний дослідник минулого Сергій Павленко у виданих книгах на документах доводить, як Петро I та його прибічники шляхом фальсифікацій, відвертої брехні очорнили образ мужнього патріота України. Через ці штучно культивовані імперські міти навіть відомий історик Микола Костомаров вважав гетьмана еґоїстом, далеким від національної ідеї. Як не прикро, дослідницькі студії С. Павленка про Мазепу, Батурин видані покищо невеликим тиражем (3000 примірників). Вони доступні науковцям, але не можуть протистояти аґресивному наступові на український книжковий ринок дешевих книг з Росії про „Великого Петра" і т.п. А тому й в Українській державі сьогодні панує інша правда, яка, на жаль, є фактично „російською правдою" про І.Мазепу.

Як на нашу думку, справжнім патріотом не можна бути, не знаючи своєї історії, тих, хто віддав своє життя за Україну. Поширювати правду про це – почесне завдання всіх, хто вболіває за майбутнє українського народу.

Цього року видавництво Києво-Могилянської академії „КМ Academia" видає нову книгу Сергія Павленка „Оточення гетьмана Мазепи: соратники та співпрацівники" (900 друкованих сторінок). У ній вміщено майже 100 нарисів про 120 діячів доби Мазепи (генеральні старшини, полковники, сотники, канцеляристи), які проживали у Батурині, Прилуках, Полтаві, Миргороді та інших населених пунктах України, а потім були або репресовані (100 осіб), або еміґрували за кордон. До цього часу про цих патріотів України майже нічого не відомо. Адже російська імперія добре потурбувалася, щоб імена мазепинців були назавжди стерті з нашої пам'яті. Автор усе ж зібрав унікальні архівні дані, які розширюють наші уявлення про героїчне минуле України, систему управління Гетьманщиною. Чимало сторінок книги присвячено трагічним дням оборони Батурина, поразки мазепинців. У додатках вміщено прізвища, часи урядування усіх старшин доби Мазепи.

Видання цієї книги про принципи формування гетьманської команди, головних учасників повстання 1708 року, діяльність керманича України, сподіваємося, стане не тільки особистою справою автора. На жаль, його звернення до кількох українських підприємців, народних депутатів України з проханням допомогти покищо залишилися без відповіді (загалом же необхідно зібрати на тираж 1000 примірників до 30 тисяч гривень або 6000 дол.).

Просимо щирих українців підтримати здійснення цього проєкту посильним фінансовим внеском. Можливо, діяспорні гроші допоможуть декому в Україні збагнути, звідкіля вони родом.

Благодійні внески слід переказувати на валютний рахунок Видавничого дому „KM Academia" В/р 26000208400448 в Подільській філії АКБ Укрсоцбанк м.Києва МФО 322078 ЄДРПОУ 24100120 з поміткою „На книгу 'Оточення Мазепи' ". Про перерахування коштів автор просить повідомити його особисто за такою адресою: Україна, 14032. м.Чернігів, вул Доценка, 26 а, кв.12. Павленко Сергій Олегович. Спонзори видання із зазначенням вкладу будуть відзначені на спеціяльній передній сторінці книги.

*Цю статтю надіслала **Олена Ткаченко,** випусковий редактор наукового журналу „Сіверянський літопис" з проханням надрукувати її у „Свободі".*

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Завжди живі і свіжі спомини про Зальцбурґ

Від 18 до 21 вересня на Союзівці відбувався з'їзд колишніх учнів Української гімназії в Зальцбурзі, Австрія. У ньому взяло участь понад 70 осіб, а з членами родин та гостями усіх було понад 150. Звеличав цей 18-ий з черги з'їзд своєю присутністю Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Любомир кардинал Гузар, теж колишній учень тієї гімназії.

Прекрасна погода дуже сприяла цій приємній зустрічі, а добре підготована програма залишила в усіх гарні враження. Знову всі разом пережили спогади з юних літ у зальцбурзькій „альма матер", знову лунала „Пісня про Зальцбург", на слова Марти Сеньківської-Тарнавської, в музичному оформленні Богдана Гірняка.

Програму з'їзду підготовила імпрезова референтка Дарія Мінчак-Зєлик, при допомозі голови Ярослава Криштальського (Сяха) та всіх членів Управи. До Організаційного комітету належали: Мирон Гнатейко, Наталка Книш-Дума, Євген Змий, Дарія Мінчак-Зєлик, Зеновія Кучма-Кулинич та Дарія Княжинська-Семеген. Тут годиться теж висловити нашу подяку менаджерові Союзівки Несторові Паславському, Олесі Ґуран, Соні Семанишин і всім працівникам оселі за їхню гостинність, а кулінарному шефові Андрієві Соневицькому – за смачне харчування. Наша Союзівка для нас завжди є клаптиком рідної української землі.

В четвер прибулих на з'їзд реєстрував дуже справно Михайло Белендюк, а в п'ятницю після обіду відбулись короткі ділові сходини, на яких обговорено деякі організаційні справи та обрано Номінаційну комісію. Її очолила Лідія Юрків-Белендюк. На спільній вечері приємну несподіванку зробили гостям Леся Палієнко і Дарця Зєлик своїм симпатичним дуетом, співаючи при фортепіяні „Гуцулку Ксеню" і „Верховино, світку ти наш".

Увечорі в головному будинку відбулася „Зальцбурзька ватра" – виступи колишніх гімназистів, які до сліз розвеселили присутніх своїми гуморесками, піснями і дотепними спогадами з минулих і сучасних літ свого життя.

Першим виступив „Сяхо", голова нашого з'їзду. Він розповів у дуже дотепній формі про нашого молодого студента, який, приїхавши до Америки, зустрівся зі старокрайовими еміґрантами. Марія Підлуська розповіла кілька веселих анекдотів. Опісля прийшли до слова „два Влодки" (В. Стойко і В. Воловодюк). Вони заспівали в жартівливому стилі дует „Перший раз не йде", який викликав багато сміху і оплесків. Ліда Белендюк, як завжди, розвеселила присутніх анекдотами про таборове і сучасне життя. Павло Палієнко продеклямував два власні вірші, один з них – жартівливий, присвячений своєму шкільному товаришеві, Блаженнішому Любомирові, з нагоди його 70-ліття.

Веселим сміхом та оплесками присутні реаґували на розповіді Левка Каменецького про свого старшого брата, науковця Ігоря і його „гобі" – щоденні відвідини різних бібліотек. Левко розповів про це у дуже гумористичній формі, а щоб дещо злагіднити характеристику способу життя Ігоря, їхня сестра Ара Каменецька-Терлецька розповіла поблажливий анекдот на тему „Де згода в сімействі", і це теж усім дуже сподобалось. Після цього ще виступили сестра і брат, Аня Головінська-Максимович та Івась Головінський з поважним „балаком". А накінець приєднався до своїх друзів-гумористів Блаженніший Любомир. Він розповів про веселу пригоду одного богомільного священика, яка теж сприйнялася зі щирим сміхом.

Відтак наш славний квартет в складі Дарці Зєлик, Лесі Палієнко та Еви Сахарук з чоловіком Сергієм, який пригравав на ґітарі, розвеселяв присутніх дотепними коломийками. „Зальцбурзьку ватру" дуже вміло проводила Леся Палієнко. При кінці „ватри" голова Організаційного комітету Я. Криштальський вручив Блаженнішому Любомирові твір Зені Кулинич „Церква св. Юра у Львові", з нагоди його 70-ліття. Присутні заспівали Владиці „Многая літа". „Зальцбурзьку Ватру" закінчено пластовою піснею „Ніч вже йде".

Суботня програма була дуже насиченою. Вже о годині 9 ранку Блаженніший Любомир у сослуженні свого шкільного товариша, православного священика, о. Юрія Базилевського, відправив Панахиду за померлих професорів і учнів Зальцбурзької гімназії. Під час відправи співав хор колишніх учнів гімназії. Після обіду в авдиторії головного будинку відбулись загальні сходини, під час яких звітувала уступаюча управа. Відтак обрано нову управу на черговий 19-ий з'їзд, який відбудеться тут же, на Со-

(Закінчення на стор. 11)

Патріярх Любомир і предсідник УНСоюзу Стефан Качарай з дружиною Святославою

Завжди живі...

(Закінчення зі стор. 10)

юзівці, у вересні 2005 року, що буде рівночасно ювілейним З'їздом у 60-ліття створення Зальцбурзької гімназії. Зборами вміло проводив один з наймолодших учнів гімназії, відомий громадсько-політичний діяч з Дітройту Богдан Федорак. Збори уділили уступаючій управі абсолюторію з признанням і вибрали нову в такому складі: Б. Гайдучок – голова, В. Воловодюк – заступник, М. Гнатейко – секретар, Є. Змий – скарбник, і кооптовано: Лесю Палієнко – імпрезову референтку та вільних членів: У. Явна-Дячук, Д. Мінчак-Зєлик і П. Палієнко.

Відтак предсідник зборів попросив до слова Блаженнішого Любомира. З притаманною йому розважливістю він розповів про взаємини між нашими Церквами в Україні; проаналізував духово-релігійний стан наших вірних; охарактеризував труднощі, які гальмують нормальний розвиток УГКЦеркви, ситуацію у східніх областях України. З особливим ентузіязмом він розповів про будівництво Патріяршого собору в Києві. Блаженніший поінформував, що на останньому Синоді українських єпископів було висунено одностайну вимогу до Апостольської столиці щодо остаточного затвердження Українського патріярхату, і що Папа Іван Павло II ставиться до цієї проблеми з великою прихильністю.

Після закінчення ділових нарад і зустрічі з Блаженнішим відбулась коротка перерва, під час якої учасники з'їзду мали нагоду відвідати мистецьку виставку картин Зені Кулинич, а також виставку фотографій під назвою „Колись і тепер", що її підготовила Дарія Зєлик. Це були знимки з життя учнів в Зальцбурзькій гімназії. Між ними видніло одне знаменне фото молоденького гімназиста Любка Гузара, а поруч – друге: теперішнього 70-літнього Глави УГКЦеркви, Кардинала Любомира Гузара.

На 6-ту годину вечора учасники з'їзду разом з гостями зібрались біля „Веселки", де гостинна обслуга Союзівки запросила усіх до коктейлю. Тут же всі стали до спільної знимки. На ній бракує тих, що вже відійшли у вічність, або з різних причин не змогли приїхати на з'їзд. Опісля усі о год. 7:30 вечора перейшли до залі „Веселки", де відбувся святковий бенкет.

Бенкет відкрив голова 18-го з'їзду Сяхо Криштальський і попросив пароха Союзівки о. В. Піса, який прибув на бенкет зі своєю дружиною, перевести вступну молитву; відтак Сяхо представив ведучого програмою вечора, Павла Палієнка. Згадав про засновника і першого директора гімназії св. п. д-ра Володимира Калину та показав пропам'ятну дошку, яку вмурує у його родинному селі колишній учень Іван Карк.

Під час святкової вечері було виголошено кілька привітань. Предсідник УНСоюзу Стефан Качарай побажав учасникам з'їзду перевести успішно свої наради і запевнив усіх, що Союзівка завжди вітатиме їх на цьому клаптику української землі. Дуже емоційно вітала з'їзд колишня учениця цієї ж гімназії Ірина Книш-Куровицька, голова СУА. Дружина М. Гнатейка, пані Ольга, голова Українського музею в Ню-йорку, вітала з'їзд і закликала усіх причинитися фінансово завершити будову цієї важливої української інституції, яка стане власністю всієї нашої спільноти.

Відтак голова Сяхо Кришталький попросив до слова Блаженнішого Патріярха Любомира, який під спонтанні оплески присутніх розповів про ситуацію сьогодні в Українській Церкві і державі. Торкаючись наших взаємин із західнім світом, він проаналізував коротко досить холодні контакти України з европейськими державами і Америкою. „Я переконаний, – говорив Владика – що в Україні все йде до кращого. Тому наша діяспора повинна і далі допомагати Україні стати на власні ноги – бути собою!", – закінчив своє слово Блаженніший Патріярх під бурю оплесків і духовного піднесення авдиторії.

Після того ведучий програмою попросив присутніх вшанувати однохвилинною мовчанкою померлих професорів і учнів гімназії. Він теж прочитав два писемні привіти з'їздові – від д-ра Дмитра Тодосійчука з Канади, чоловіка нашої товаришки Марійки Макаревич-Тодосійчук, яка відійшла у засвіти, і Лесі Хоркавців-Яськів з Фльориди. Закінчив святковий бенкет о. Ю. Базилевський кінцевою молитвою. О. Юрій при цій нагоді побажав Блаженнішому, щоб його і всього єпископату зусилля про визнання Патріярхату якнайскоріше увінчались успіхом.

Ведучий П. Палієнко попросив Дарію Зєлик, імпрезову референтку, яка вже заздалегідь гарно удекорувала сцену, розпочати мистецьку програму.

Першою точкою був виступ Любови Щибчик, сопрано зі Львова. З великим чуттям співачка виконала чотири українські народні пісні. Опісля Дарія Зєлик прочитала дві гуморески Едварда Козака, написані народною говіркою. Відтак Л. Щибчик заспівала деякі арії з італійських опер. До всіх її пісень акомпаніював на фортепіяні Ричард Данкен. Тріо – Л. Щибчик, Д. Зєлик і Л. Палієнко – заспівало дуже ефективно „Пісню про Зальцбург". Після цієї гарної мистецької частини гості забавлялись до пізньої ночі при звуках танцювальної музики Я. Косіва.

Наблизився кінець з'їзду. Вранці всі учасники зібралися до церкви Святої Трійці на Службу Божу, яку відправляв Патріярх Любомир в співслуженні місцевого пароха о. В. Пісо. Блаженнішого Любомира привітали хлібом і сіллю місцеві діти, Наталя і Миколка Музики, зі своїм парохом. При цьому о. парох висловив коротке привітання і щирі, повні любови побажання для Владики Любомира. Під час відправи гарно співав парафіяльний хор.

Після Святої Євангелії Блаженніший Любомир сказав коротку, але дуже змістовну проповідь. При кінці проповіді він попрощався зі своїми шкільними друзями і подругами і побажав їм щасливого повернення до своїх домів.

Після обіду переповнені учасниками з'їзду автомобілі залишали гостинну Союзівку з надією, що за два роки вони повернуться сюди знову, щоб відсвяткувати 60-літній ювілей заснування Української гімназії в Зальцбурзі.

Олександер Білик

Зліва: Ярослав Криштальський, Патріярх Любомир і Нестор Паславський

Колишні учні Української гімназії в Зальцбурзі. Посередині – Патріярх Любомир і о. Юрій Базилевський

Свято народного побуту

СІЄТЛ, Ваш. – Фестиваль народного мистецтва Північного Заходу Америки, що проходив у Сієтлі, протягом чотирьох днів приваблював тисячі людей. Видовище було справді цікавим. В ньому взяли участь представники багатьох народів, що тут проживають, гості з інших країн. Розмаїті мелодії, знайомі і незнайомі, дивовижні музичні інструменти, танці, барвисті національні костюми створювали незабутнє враження. Його доповнювали своїми витворами майстри народних ремесел та кулінари. Наче в калейдоскопі поставали картинки народного побуту на різних меридіянах та паралелях – від Японії і Китаю на Сході до Еспанії на Заході, від Африки на Півдні до Скандинавії на Півночі.

Однією з точок цієї широкої географії була Україна. Українську програму на фестивалі репрезентували канадські та американські аматори різних хвиль. На їх долю випав чималий успіх. Про повагу до українського мистецтва говорить і такий факт. Якщо інші виступали на літніх сценах або під відкритим небом, то нашим танцюристам і бандуристам надали престижну концертну залю Сієтлу Mercer Art Arena. Козацькі, стрілецькі, сучасні ліричні пісні у виконанні квартету бандуристів та окремих виконавців – Алекса Криницького (Сієтл, Вашінґтон) і Ольги Герасименко (Сакраменто, Каліфорнія) зачарували слухачів. Та найбільше овацій припало на адресу танцювального ансамблю „Квітка" (Британська Колюмбія, Канада). Глядачі довго не відпускали його зі сцени. Динамічність, яскраво виражена графічність і композиційна довершеність танців засвідчили про високий професіоналізм українських виконавців.

Володимир Мигович

Танцюють учасниці ансамблю „Квітка".

Дні української культури

РЕҐЕНСБУРҐ, Німеччина. – Від 27 вересня до 9 листопада у баварському місті над Дунаєм, де колись був табір українських біженців, діяла велика виставка мистецтва і культури України, в рамках якої відбулися також різні доповіді і семінари. Цю імпрезу влаштувала організація „Донумента" у співпраці з різними культурними та науковими установами Баварії, зокрема з Українським Вільним Університетом. Вона становила частину запланованого довголітнього проєкту, метою якого було ознайомити Баварію з культурою придунайських країн і таким чином причинитися до кращого взаєморозуміння між народами цієї частини Европи. Між авторами, які виставляли свої твори, були відомі мистці, Оксана Чепелик (Київ) і Антоніна Денисюк (Львів), Андрій Тараненко і Дмитро Дильфан (Одеса), Олександр Гнилицький (Харків).

До успіху виставки причинився також УВУ, зокрема завдяки канцлерові проф. Миколі Шафовалові, який дав до диспозиції низку експонатів із своєї приватної колекції. Окремий внесок у програму зробили Іван Бобин, голова Товариства „Україна" у Мюнхені і доцент УВУ Анна-Галя Горбач.

Вродовж періоду, коли діяла виставка, в Реґенсбурзі виступали з рефератами на різні українознавчі теми професори з німецьких університетів та представники інтелектуального світу України, між ними були такі відомі діячі культури, як Наталка Білоцерківець, Микола Рябчук, Тарас Прохасько і Юрій Андрухович. Українську науку репрезентували Микола Шафовал – доповіддю про українську національну ідентичність, і Леонід Рудницький, який подав огляд життя і творчости Т. Шевченка.

Головним організатором програми є мисткиня Реґіна Гелвіґ-Шмід. Вона видала двомовну (німецьку й англійську) книжку „Donumenta arts danubia", у якій поміщено кольорові фотографії експонатів та інші матеріяли з конференції.

Інформаційна служба УВУ

Відзначили 70-ліття голодомору

КЕРГОНКСОН, Н. Й. – Заходами 89-го Відділу СУА ім. Лесі Українки 14 жовтня ц. р. влаштовано доповідь про Голодомор в Україні в 1932–33 роках у бібліотеці містечка Еленвіл Н. Й.

Доповідачка Оксана Бакум, подала докладні інформації про найбільш жорстоку трагедію України – голодомор-геноцид викликаний штучно сталінською владою для винищення українського селянства. Ціллю доповіді було ознайомити і поширити серед американського громадянства правду про голокост в Україні. Для доказу було розміщено в залі бібліотеки багато знімок голодуючих дітей і дорослих та книжки з описами-свідченнями свідків страшного голоду, як також витинки з часописів про ті часи. Після доповіді були запити і дискусія. Багато праці для здійснення відбутого вечора доклала імпрезова референтка Відділу Нуся Вербовська. Після дискусії відбулася перекуска, приготована союзянками.

Михайлина Баран

Відбулися наради управи УСЦАК

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. – 23 жовтня в конференційній залі готелю „Рамада" відбулися другі з черги, після загальних зборів, наради управи, які відкрив голова Мирон Стебельський. Він зачитав листи з України від ректора Львівського державного інституту фізичної культури Мирослава Герцика та тренера Дитячо-юнацької спортової школи з Бару, що на Вінничині, Олега Голодюка.

Присутні заслухали звіти фінансового секретаря О. Напори, пресового секретаря О. Твардовського, д-ра О. Поповича – ланкового шахів, Юрія Савчака – ланкового тенісу (він прислав свій звіт на письмі).

Ланковий бейсболу-софтболу Василь Тараско кілька днів тому поїхав в Україну і повіз подарунки для бейсболістів України – однострої та значну кількість інвентаря. Він далі виконує обов'язки тренера-консультанта збірних з бейсболу України. Ланковий лещетарства Ерко Палидович поінформував присутніх про лещетарські першенства КЛК, що в лютому відбудуться під патронатом УСЦАК. Затверджено правильник футбольних першенств УСЦАК.

На нарадах значна увага була приділена омолодженню спортових ланок. Про потребу омолодження шахових ланок при наших спортових осередках говорив у свому звіті д-р О. Попович. Чекають на молодь також ланки відбиванки (волейболу), настільного тенісу. Управа УСЦАК закликає усі українські спортові осередки присвятити цим важливим справам належну увагу.

Омелян Твардовський

Лотерія в Українській кредитівці

НЮ-ЙОРК. – Переможець заключної тури льотереї „Сейф відкриє переможець" Андрій Дугаєв, що була організована компанією „Вестерн Юніон", отримав нагороду в розмірі 17,490 дол. Тура відбулася 27 жовтня в приміщенні Української національної федеральної кредитової спілки.

За правилами льотереї користувачі „Вестерн Юніон", які зробили грошові перекази протягом рекламного заходу, мали можливість зібрати й винести зі сховища Української національної федеральної кредитної спілки, де заздалегідь були розкладені купюри різної вартості, якомога більшу суму протягом 60 секунд. Всі гроші, зібрані й винесені зі сховища у відведений час, ставали його власністю. Максимальна сума, яку міг виграти переможець, складала 25 тисяч при гарантованому мінімальному виграші в розмірі 15 тисяч.

„Я дуже вдячний „Вестерн Юніон" не лише за таку дивовижну можливість, але й за чудове обслуговування, а також за те, що за допомогою цієї компанії я можу підтримати свою сім'ю, що мешкає в Обнінську, Росія", - сказав Андрій Дугаєв.

„Українська національна федеральна кредитова спілка є аґентом „Вестерн Юніон" і ми з задоволенням надали свої приміщення для акції „Сейф відкриє переможець", - повідомив президент кредитівки В. Саленко.

„Нам було приємно побачити радість Андрія Дугаєва",- повідомив Олександер Гомеля, управитель компанії „Вестерн Юніон".

Ольга Сакевич

Учасники і організатори фіналу (зліва): Олександер Гомеля, Юліяна Белітцева, Андрій Дугаєв, Мішель Рено, Ольга Сакевич, Всеволод Саєнко.

Вшанували свято України

До редакції надійшли розповіді про відзначення Дня незалежности України, що відбулися у серпні. На жаль, шановні автори не прислухалися до нашого прохання надсилати інформації про громадські імпрези відразу після їх проведення. Редакція могла б відхилити статті про події минулого літа як застарілі, проте ми подаємо їх як виняток і повторюємо прохання бути оперативнішими.

СОМЕРСЕТ, Н. Дж. – Святковим концертом в Українському культурному центрі 24 серпня було відзначено 12-річницю Незалежности України. Імпрезу організував Комітет допомоги України (КПУ), відділ Центрального Ню-Джерзі.

Віршик-молитву продеклямувала 6-літня Юлія Кріцак, хор „Думка" виконав американський і український гимни, а відтак голова відділу Комітету допомоги Україні Михайло Шульга відкрив академію. Архиєпископ Антоній, голова Консисторії УПЦ в США, промовив молитву. Святкове слово виголосила консул України в Ню-Йорку Наталка Мартиненко. На святі виступили хор „Думка" з Ню-Йорку під керівництвом Василя Гречинського і з участю концертмейстра Лариси Гутникевич, танцювальний ансамбль „Барвінок", маленькі діти і старша групи з місцевої школи танців під керівництвом Григорія Момота, колектив „Гомонить діброва" з Ню-Бронзвіку, виконавці Оля Дзенків-Обертус, Олена Новицька, Микола Луцак, Юрій Штогрин, Галина Ремезова та Лариса Гутникевич. Над сценою височіло гасло-заклик: „За Україну, за її волю", яке з ініціятиви автора цих рядків виконали мистці, які прибули з України 14 років тому.

Під кінець академії молитву подяки прочитав о. Андрій Рабей з Української католицької церкви в Ню-Бронзвіку. Молитвою „Боже Великий, Єдиний" хор „Думка" закінчив святковий концерт.

Проведення академій з нагоди річниць незалежности України стало одним із пріоритетних завдань відділу, заснованого майже 15 років тому. Чимало активістів відділу присвячує свій час для потреб ширення української, патріотичної та загальнохристиянської ідеї в Україні. Серед них перший голова відділу Д. Геча, Іван Павленко, Віктор Бабанський, Володимир Григоренко, о. Іван Лишик, Михайло Шульга, Андрій Лишик, Юрій Міщенко, Олексій Шевченко, Іларіон Хейлик, Василь Краснобрижий, Віталій Коринний. Відділ надає фінансову допомогу українським видавництвам, творчій молоді, організаторам мистецько-літературних імпрез, доповідей з історії України, особливо у східніх і південних областях України.

о. Іван Лишик

БАФАЛО, Н. Й. – 24 серпня українська громада відзначила 12-ту річницю Незалежности України на посілості Українського дому „Дніпро". У церквах були відправлені Служби Божі. Ма міському ратуші поруч з американським прапором гордо повівав український. Також був прикрашений прапорами Український дім „Дніпро", де відбувался головна частина святкувань.

Після соборного Молебня, який відслужили оо. Маріян Процик, Микола Слокотович, Роберт Морено, Андрій Касіян, ведучий програмою Юрій Дармограй привітав присутніх гостей свята і покликав до президії гостей від повіту і міста. Стефан Мороз зачитав вітання від провідників міста. Голова відділу УККА д-р Андрій Дякун виголосив доповідь. Далі у мистецькій програмі першим був танцювальний гурток „Веселка" з Бафало під мистецьким керівництвом Ореста Гостила, деклямували СУ-Мівці-юнаки Алиса Пугач, Василько Середюк, Віктор Бандерівський, Мирослав і Тарас Іванюки. Виступив танцювальний гурток „Дунай" з Рочестеру, Н. Й., під керівництвом Мирона Коваля і Славка Петрюка. Родина Івана Доценка виконала ряд українських пісень зі своїми дітьми. Під час мистецької програми Юрій Дармограй прочитав святочний реферат від бафалівського Відділу УККА та привітання від посадових осіб.

Відділ УККА складає щиру подяку викладачеві слов'янських мов місцевого університету Акації Т. Бельмеґа за підготування програми, дикторці Оксані Бережницькій, яка безкоштовно оголошувала про „Український день" на Патріяршій радіопрограмі, д-рові Андрійові Дякунові – за очолювання святкового комітету.

Дмитро Пітолай

21 лютого 2004 року: баль Інженерів

Управа філядельфійського відділу Товариства українських Інженерів Америки повідомляє, що зголошення кандидаток на дебют Балю інженерів в Філядельфії приймає до 24 грудня 2003 року Марія Циган (Maria Cyhan, 315 Wedgewood Dr., Pottstown, PA 19465. Тел.: (610) 469-6471). Баль відбудеться 21 лютого 2004 року в „Park Hyatt Hotel at the Bellevue", Broad and Walnut Streets, Philadelphia, PA. В справі замовлення готельних кімнат треба телефонувати до вищезгадуваного готелю на число (215) 893-1776, або (800) 221-0833. Щоб одержати знижену ціну, треба покликатися на „Ukrainian Engineers Society Ball". Додаткові інформації можна одержати, телефонуючи до д-р Лариси Заїки на число (215) 635-7134.

Методій Борецький

Уточнення

З технічних причин в статті Р. Л. Хомяка „Переворот у Спілці письменників України" (ч. 45, ст. 14) не повністю подано останній параграф статті. який вміщує-мо нижче:

Анатолій Погрібний, голова київської організації, характеризував загальні збори у Пущі Озерній як „ганебний і цинічний фарс" з участю 78 письменників, а з них тільки десять справжніх активістів. (Усіх членів Спілки понад 1700!) Все ж нотку пересторги на прес-конференції кинув сам В. Яворівський: щоб тільки не заломився Олександер Лавринович. Справа в тому, що усі потрібні документи на існування Спілки письменників зареєстровані і затверджені в Міністерстві юстиції. Ці документи доводять, що збори 29 жовтня і перевибори не мають легітимности. Але міністром юстиції є О. Лавринович, колишній рухівець, а нині – представник владних структур...

Стажування літом 2003 року

ВАШІНҐТОН. – Стипендійний фонд Вашінґтонської групи отримав 22 прохання в справі цьогорічного, восьмого з черги, стажування в Генеральному консульстві України у Вашінґтоні літом 2003 року. З тієї групи прохань було обрано Романа Діденка, недавнього випускника Школи передових міжнародних студентів (SAIS) Університету Джона Гопкінса . За свою працю він отримав стипендію в сумі 1,500 дол.

Р. Діденко спеціялізувався з Міжнародної економіки та має добре знання чотирьох мов: української, англійської, російської, італійської. Він навчався у вище згаданій школі Університету Джона Гопкінса у Вашінґтоні та Болонії в Італії. До цього працював для бюра масової інформації Бі-Бі-Сі в Україні.

Р. Діденко сказав, що шукав можливости набути практику в дипломатичній установі. У Вашінґтоні природний вибір для цього – консульство рідної країни. Він підкреслив, що таке стажування допомагає зменшувати прогалину, котру часто зустрічають студенти з України, які навчаються за кордоном. Великій кількісті студентів з України – випускників західніх університетів часто є тяжко потрапити на працю в державні установи України. Проблемою виявляється прогалина між молодим талантом зі закордонною освітою та місцем запотребувань державними установами України. Тому, на його думку, підтримка стажувань Вашінґтонською групою впливає на зменшення тієї прогалини.

Крім того, Р. Діденко також стажувався в Палаті Репрезентантів канадського парляменту в Отаві. Крім його маґістерського наукового ступення з Джон Гопкінс університету, Р. Діденко має наукові ступені з політичних наук з Центрального Европейського університету (CEU) у Будапешті та з історії з Луганського Педагогічного університету в Україні.

Ці стажування виявилися також корисними і для українського консульства, – твердить перший секретар для справ культури, інформації та преси Генадій Надоленко: „ Ми дуже цінимо нашу восьмирічну співпрацю з Комітетом стипендій Вашінґтонської групи, що дозволяє нам кожного року анґажувати студента на стажування в посольстві... Праця студентів є дуже помічною, бо дуже часто вони вносять нові думки та переводять їх в життя. Для прикладу: тому два роки ми започаткували усучаснений бюлетень вісток у вебсайті консульства, що в більшості стало можливим завдяки нашому стажувальникові. Сподіваємось, що ця успішна програма стажування продовжиться на багато років".

Стипендійний фонд Вашінґтонської групи був заснований 1987 року. Тепер ми намагаємось зібрати фонди на покриття стажування наступного року. Вашінґтонська група є незаробітковою організацією – датки можна відтягати від податку. Надсилати їх треба до: TWG Fellowship Fund, P.O. Box 11248, Washington DC 20008.

Михайло Драбик

Роман Діденко (зліва) і президент Стипендійного фонду Вашінґтонської групи Михайло Драбик.

Нова українська бібліотека

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – 27 жовтня у церкві Собору входу в храм Пресвятої Богородиці відбулося освячення і відкриття парафіяльної бібліотеки, яке здійснив о. д-р Северин Ковалишин.

Бібліотека нараховує 2 тисячі книжок з усіх ділянок. Великими є відділи англомовної літератури, наукової і української художньої. Бібліотека володіє усіма томами Української радянської енциклопедії, ортографічними словниками української мови, має англо-український словник базової економічно-фінансової та ділової термінології. У бібліотеці діють відділи дитячий, історії української літератури і мови, філософії, музики і медицини.

Відділ мистецтвознавства представлений працями з усіх куточків України. Є також повні зібрання творів Лесі Українки, Івана Франка, Т. Шевченка, книги Василя Барки, Івана Багряного, Осипа Турянського, Василя Стуса, Ліни Костенко, Івана Котляревського, Богдана Лепкого, Ольги Кобилянської та ін.

Найбагатший відділ – науковий – представлений усіма томами „Історії України-Руси" М. Грушевського, працями Д. Дорошенка, І. Крип'якевича, М. Аркаса, В. Винниченка, С. Петлюри, М. Зерова та ін.

Бібліотека має відділ для матерів, любителів українського гумору, господинь. Є також понад 300 журналів різних напрямків.Бібліотека створювалась під керівництвом сестрицтва „Жіночий час".

Галина Ковалишин

Спом'янули Степана Бандеру

НЮАРК. – В неділю, 26 жовтня, заходами організації Державницького Фронту міста Нюарку та околиць, відслужено Панахиду за спокій душі провідника ОУН, славної пам'яті Степана Бандери. В українській греко-католицькій церкві Івана Хрестителя Панахиду відправляли Єпископ-емерит Михайло Кучмяк в супроводі отців Богдана Лукія та Андрія Манька. В 44-ту річницю вбивства московським агентом КҐБ Б. Сташинським провідника ОУН Степана Бандери в Панахиді взяли участь члени ОУН, ветерани УПА 1-ої та 2-ої Дивізії, члени ООЧСУ та СУМ, чисельна громада. Після Панахиди в церковній залі відбулася виставка експонатів фотоархіву УПА, спонзорована відділом УККА в Нюарку. Організаторами виставки були Благодійний фонд „Просвіта і чин", Львівський палац мистецтв та Український конгресовий комітет, Відділ Філядельфії.

Після огляду виставки повстанських фотоархівів відбувся пісенний концерт під гаслом „Моя прекрасна Україно, пісень і волі сторона", підготовлений гуртом „Січ". Виконавцями концерту були лавреат міжнародних конкурсів професійний співак та композитор Микола Сікора, родом з міста Бережан, на Тернопільщині, та Андрій Черник з Буковини, також лавреат міжнародних конкурсів. Обидва представляли Україну в межах культурних програм Олімпійських ігор у Сіднеї 200 року та в Солт-Лейк у США 2002 року. Співаки виконали в'язку повстанських пісень, переплітаючи їх рядками вірша „Ішли повстанці" Андрія Черника.

Про матеріяли фотоархіву УПА розповів дещо Роман Наконечний. Фотоархів, сказав він, знайдено на присілку Липний у Яворові. Пусткою стояло обійстя Палія Мицканюка, вояка УПА, якого заарештувало московське КҐБ та вивезло до Воркути. Минуло 45 років, маєток повстанця, який так і не повернувся із заслання, придбало подружжя Кіщуків. Молоді господарі поступово оновлювали старі будівлі, й ось у червні 1999 року вони знайшли два скляні слоїки. В одним були паперові документи, але такі зотлілі, що не можна було нічого з них дізнатись. В другому слоїкові були в задовільному стані фотонегативи. Про збереження такої цінної знахідки, повідомив Р. Наконечний, подбав Петрусь Кіщук, учень місцевої школи, а сільський лікар і громадський діяч Василь Вепрук спричинився до того, аби безцінна знахідка була передана в надійні руки для збереження і оприлюднення.

Організатори Панахиди сердечно дякують за виставку про УПА, ветеранам та організаціям – за участь з прапорами, співакам Миколі Сікорі та Андрієві Черник – за пісні.

Дмитро Вох

УКРАЇНА І СВІТ

10-ліття відродженої церкви

МАРКІВ, Україна. – Історія села Марків заводить нас у 1178 рік, коли скінчилося князювання князя Ярослава Осьмомисла в Галичі. Боярин Марко із роду Осьмомисла поселився на земельнім маєтку в долині Золотої Липи, де на цей час розливався великий став – від села Затурина аж до села Завадівки. Досі залишилася гребля, що тамувала воду Золотої Липи в долині села Маркова. Після поселення боярина почали селитися тут інші люди, і так виросло село Марків. Судячи з прізвищ теперішніх жителів села можна з певністю сказати, що першими поселенцями були Королевичі, Сиваники, Канюки, Симони та Колісники. В земельних архівах нам вдалося встановити, що в XVI столітті якийсь багач подарував римо-католицькому архиєпископові у Львові 2500 моргів лісу і 300 моргів землі для костела св. Валентія у Маркові. Про церкву в Маркові маємо згадку з 1742 року. Це уже була друга церква, що була там збудована, вона мала назву Різдва Пресвятої Богородиці. Пізніше, в 1872 році, була збудована церква на сільській оболоні, була переіменована на Покрова Пресвятої Богородиці. Ця церква простояла до 1958 року, коли місцеві комуністи її спалили. Тієї ж ночі була спалена церква в селі Вичілки, зараз переназваному на Гончарівку під Монастириськами.

Отже, після 1958 року в Маркові церкви не було. Біля церкви була дзвіниця на чотири дзвони. В часі німецької окупації дзвони були сховані, щоб німці їх не забрали. У 1992 році їх відкопали і знову повісили на дзвіницю. Після пожежі церкви люди збудували на місці спаленої церкви невеличку каплички із дерева, що не згоріло в церкві. В неділю і в свята люди приходили до каплиці та з дяком Амброзієм Шерметою співали Службу Божу. Але комуністи Заяць та Відковський, перед розпадом СССР із села Завадівки, а з ними місцевий голова колгоспу прийшли до каплиці, повикидали хоругви та хрести і заборонили людям приходити на молитву.

Після проголошення Незалежности України селяни взялися будувати церкву. Земляки в діяспорі зібрали понад 12 тисяч долярів на цю будову. В 1991 році, коли я з сином приїхали в село, то уже застали змуровані стіни. Гроші привезли з сином Володимиром Я. Сиванек і Е. Собада. Люди в селі працювали тяжко і на Покрова в 1993 році посвятили церкву. У 1995 році збудували також каплицю на оболоні. Ми від родини Королевичів пожертвували гроші на викінчення каплиці, замовили в Косові три ікони – Зарваницьку Матір Божу, Почаївську та Неустанної Помочі Матір Божу у пам'ять моїх дідів та батьків Марії і Володимира.

В пам'яті старших людей залишились священики о. Григорій Судомора, о. Михайло Щуровський, що найдовше був парохом у Маркові (1897–1944). В селі була збудована читальня „Просвіти" в 1924 році та відкрилася кооператива, була організація молоді „Сокіл", Союз Українок. В селі існував танцювальний ансамбль та церковний хор під проводом Гриця Сараба, жителя села, також була оркестра та аматорський гурток, який час від часу ставив п'єси в селі і їздив до сусідніх сіл. Як колись церква була найважливішою для людей, так і тепер, але переважно старші люди приходять до церкви, бо молоді виховані без церкви. В селі є молодий священик о. Василь Дзяйло, який старається всіма силами повернути людей до церкви.

Цього року на Покрови, 14 жовтня, в селі Марків відбулося святкування 10-ліття нової церкви – велике свято села.

Остап Королевич

Марійська каплиця у Маркові

Церква св. Покрови у Маркові

До 70-річчя Великого голоду в Україні

Я свідчив про голод в Україні

Д-р Яр Славутич,
професор-емерит

Мене запросили, як свідка, розповісти, як підготовляли й запроваджували голод 1932–1933 років в Україні та які були його наслідки. Переслухування (друге з черги після Брюселю) відбулося 31 жовтня – 5 листопада 1988 року в Ню-Йорку, у великому United Nations Plaza Hotel, поряд з будинком Організації Об'єднаних Націй. Таким чином, справу голоду винесено на світовий форум. Організатором цього переслухування був Світовий Конгрес Вільних Українців. Мене особисто запросив д-р Ярослав Кальба, керівник акції, після прочитання моєї книжки „Місцями запорозькими" (1985), де вміщено спогад про цей навмисне організований голод.

Міжнародний трибунал – International Commission of Inquiry Into the 1932–33 Famine in Ukraine – складався з таких осіб: професори (з різних країн) Covey T. Oliver, John P. Humphrey, Ricardo Levene (hijo), G. I. A. Draper, Joe Verhoeven, Georges Levasseur; President – Professor Jacob W. E. Sundberg; General Counsel — Professor I. A. Hunter. Від імени СКВУ реферував свідчення торонтський правник Вільям Лібер. Мої свідчення я подавав англійською мовою. Свідчення інших осіб були українською мовою. Працювало дві перекладачки. Усе сказане в залі записано на звукові стрічки, усіх свідків і трибунал сфільмовано. Крім того, постійно вели записи дві стенографістки.

Я свідчив двічі. Вперше (після М. Боровика, П. Сокури й П. Глушаниці) в понеділок, 31 жовтня, – давав фактичні відомості про голод і про розстріли української еліти, зокрема письменників і науковців. Удруге – 1 листопада, на прохання трибуналу, я висловлював свою характеристику тогочасних явищ. Ішла мова переважно про політичну мету Кремля, національну політику Комуністичної партії та радянського уряду взагалі.

Я зосередив мої свідчення на таких основних пунктах:

1. Урожай 1932 року на півдні України був надзвичайно багатий. Я, чотирнадцятирічний юнак, допомагав батькові косити й молотити і бачив це на власні очі.

2. Згідно з „пляном до двору", мій батько мусив віддати державі майже все зерно, кілька корів і коней та заплатити великий грошовий податок, позбуваючись навіть заощаджених грошей протягом НЕП-у. Те, що зоставалося, ледве вистачало на прожиток до нового врожаю.

3. Незабаром після виконання першого „пляну до двору" прийшов другий, удвічі більший, ніби насміх. Виконати його не було змоги, ані відкупитися грошима, яких уже небуло.

4. Оскільки мій батько не виконав другого „пляну до двору" і не хотів іти до колгоспу, нацьковані незаможники й комсомольці (привезені з сусідніх сіл), під проводом комуніста-росіянина „з центру" (мені не відомо, обласного чи вищого), вночі оточили наш предковічний хутір, батька й мене заарештували, відвезли на стацію (полустанок) Висунь і запхнули в повний людей потяг, уже під охороною міліції, призначений на Сибір. Матір із малими дітьми, моїми сестрами, вигнали з хутора. Усе хатнє майно, одежу та решту зерна пограбували й повезли до сільського клюбу, а там поділилися здобиччю між собою.

5. Я втік із потягу (юнаки та старші проламали дірку в стелі старого вагону – хто хотів, міг вискочити, коли потяг притишив хід десь на північ від Харкова. Батько з розбитою головою поїхав на заслання. Місяць пізніше, подорожуючи пішки або „зайцем" у вагонах, я повернувся до свого хутора, що проіснував близько 300 років, і побачив суцільну руїну: клуні спалено, бляшаний дах із будинку здерто, колодязь засипано землею... З великими труднощами я відшукав матір на околиці Кривого Рогу.

6. Тому що все зерно пограбували, люди вмирали з голоду вже у грудні 1932 року. Коней, собак і котів, як і всю городину, вже поїли. Я бачив багато трупів уздовж дороги, їх, замерзлих, ніхто не підбирав до весни, коли вони починали розкладатися й наповнювали смородом околиці. Моя бабуня померла на початку 1933 року (відмовилась їсти, щоб було більше поживи для дітей), незабаром померла наймолодша півкрічна сестричка Галочка, бо ніде не було молока. Наприкінці травня або на початку червня 1933 року помер мій улюблений дід, якого я рятував протягом усієї весни, доглядаючи худобу в радгоспі „Скотар". Помер на моїх руках – після того як я склав перед ним присягу – „вижити й розказати всьому світові, як Москва нищить Україну"... Тепер, 1988 року, в столиці світу – Ню-Йорку, перед міжнародною комісією я виконую врочисту обіцянку, яку проказував мій дід, а я зі сльозами повторював його слова...

7. У той час, коли масово вмирали голодні люди, пограбоване в селян зерно лежало на стаціях у величезних ворохах. Його було так багато, що не вистачало вагонів, щоб вивезти на обмін за машини, куповані радянським урядом у Західній Европі. Лежало ледве прикрите брезентами і гнило під дощами. Якщо хтось наближався, щоб узяти – в розпуці – жменю зерна, поставлені охоронці того на місці безжально розстрілювали. Серед цих озброєних сторожів переважали прислані зі сходу калмики. Українцям не довіряли й не давали зброї.

Мій висновок, оснований на вище наведених семи пунктах, такий: голод 1932–1933 років був запланований і переведений з наказу Кремля для того, щоб зламати хребет селянству – основі української нації. Одночасно відбувалося масове нищення української інтелігенції, зокрема розстріли українських письменників, щоб убити мозок української нації, позбавити її проводу.

1 листопада міжнародна комісія, після свідчень інших осіб, зокрема В. Чміленка, покликала мене вдруге (за програмою, цього не передбачалося). Якщо за першого разу я повинен був триматися лише фактичних даних чи опису дійсних подій (щоправда, мені зрідка вдавалося уставити речення чи бодай кілька слів щодо моєї власної опінії), то за другого разу від мене попросили дати характеристику явищ, зв'язаних із голодом і масовими розстрілами (наприклад, у Вінниці), та з'ясувати вивезення українців до таборів каторжної праці в Сибіру чи на північ Росії (це було порушене у виступах інших свідків).

На самому початку проф. І. А. Гантер, що виступав у ролі нібито оборонця радянської влади, запитав, чи вважаю я себе суспільствознавцем (соціологом) і політичним експертом. Я наголосив, що вважаю себе спеціялістом з української мови й літератури, що я дуже добре ознайомлений із національною політикою Комуністичної партії, що вивчав твори Леніна та Сталіна, ще в Україні, добре знаю недавню історію, політичні рухи XX ст. і т. п. І ще й додав, що українська література (я викладав і досліджував її протягом усього свого професорування) переплітається з історією Сходу Европи, державною політикою тощо. Згадав і те, що я – автор кількох назвознавчих та соціолінгвістичних наукових статтей і просторого дослідження „Soviet Language Policy: The Case of Ukrainian", яке надруковане в одному з збірників Українського Вільного Університету в Мюнхені. Після цього, переглянувшись, члени трибуналу чи пак міжнародної комісії устами президента Якоба В. Е. Сандберга вирішили: я маю достатні кваліфікації говорити „як експерт" і давати свою професійну опінію-характеристику.

Проф. Гантер висловився, що існує такий погляд: усе, що сталося, було наслідком колективізації та індустріялізації – саме вони створили дезорганізацію (розлад, хаос) у країні. Чи можна після цього твердити, як сказано попереднього дня, що то було нищення (destruction) української нації? Винна у всьому дезорганізація! Я підкреслив, що НЕ поділяю цього погляду. До речі, його підтримує сучасна радянська преса, зокрема та, що виразно тримається інтерпретації Політбюра КПРС, скидаючи всю вину на Сталіна й Кагановича. Для мене абсолютно ясно: голод був добре зорганізований, голодомор був навмисне облаштований з метою – знищити селянство, основу української нації; розстріли українських письменників, мистців, науковців та іншої еліти відбувалися з метою – вбити провід нації. Я називаю це народовбивством (genocide), нищенням української нації та її культури, щоб опісля легше було зросійщити решту українського населення. Це робиться й тепер – в Україні навмисно створено більше російських шкіл, ніж українських. Отже, провадиться мововбивство (linguacide).

Наспіли деякі пересправи між проф. Гантером і мною. Потім члени міжнародної комісії ставили різні питання, щоб я (так мені здавалося) хоч трохи відхилився від щойно зформульованого погляду. Використовуючи нагоду, я згадав про обмеження національної культури в Україні за Сталіна та Брежнєва, про систематичне нищення релігійного життя, руйнування церков, ліквідацію всіх священиків... Торкнувся також переслідування сучасних правозахисників, борців за самостійність України... Я впевнено тримався свого погляду...

Після цієї сесії, на перерві, окремі члени міжнародної комісії вже приватно говорили зі мною – одні згоджувались, інші пробували зменшити категоричність мого твердження про пляноване, систематичне нищення української нації. Тоді я ще раз переконався, що міжнародна комісія не бере все за чисту монету, вона діє цілком незалежно, тримається максимальної об'єктивности, уважно вислуховує різні погляди... Цікаво буде прочитати її висновки. Адже голодомору й масових розстрілів українських письменників і науковців тепер уже ніхто не заперечує. Це вже доведені й відомі факти. Наше чергове завдання – дати відповідну, правдиву інтерпретацію московського голодомору в Україні, всебічно насвітлити кремлівське народовбивство, що його здійснюють в Україні та в інших неросійських республіках. Якраз це я й намагався зробити. Навіть наводив слова Хрущова про те, що Сталін хотів вивезти всіх українців на Сибір, але їх було забагато. Хіба це не народовбивство?

Підсумовуючи, я вважаю, що мої свідчення перед міжнародною комісією для розсліджування голоду в Україні 1932–1933 років були завершенням того, що я робив упродовж останніх 40 років, поширюючи при кожній нагоді правду про Україну... Хотілось би зацитувати Франкове „Сорок літ..." із його „Мойсея"... У всякому разі, моя книжка „Правдоносці" (1948) була початком, а свідчення перед міжнародною комісією – успішним продовженням (1988).

Едмонтон, Канада, 1988 р.

Московський уряд признає голод у Радянщині

МОСКВА (СССР). – За підписом Молотова та Сталіна радянський уряд і Центральний Комітет Комуністичної партії видали до населення відозву, в котрій закликають селянство здавати в біжучому році для держави збіже на 6% більше ніж у минулому році. Тепер селянство має передати державі 22% свого врожаю, а також негайно повернути державі всі позички зерном, які йому були зроблені для засівів.

У відозві признається, що тепер панує в радянщині велика недостача збіжа, й щоб запобігти голодови в майбутньому, треба, щоб держава одержала від селянства значно більше збіжа, ніж у минулому році. Це перше непряме признання радянською владою голоду в Росії.

(„Свобода", 29 липня 1933 року)

Українська журналістка отримала нагороду в США

9 листопада у Нью-Йорку Міжнародна Федерація жінок журналістів вручила три нагороди жінкам, які ризикували своїм життям заради професії. Однією з переможець стала українка Тетяна Горячова – редактор газети Діловий Бердянськ. Повідомляє з Вашінгтону Мирослава Гонгадзе.

Тетяна Горячова стала жертвою нападу у січні 2002 року. Коли вона поверталась з роботи додому у Бердянську, невідомий вихлюпнув їй в обличчя кислоту, від чого вона частково втратила зір. Потім був довгий період реабілітації. Тетяна пройшла лікування, як в Україні так і в Сполучених Штатах. Слідство навколо інциденту, що трапився більше року назад поки що не дало ніяких результатів і Тетяна переконана, що її нападників ніколи не знайдуть. Вона вважає, що постраждала через свою роботу. Її газета „Діловий Бердянськ", тираж якої на сьогодні складає 5 тисяч екземплярів, намагалась об'єктивно висвітлювати процес виборів, а „об'єктивність – каже Тетяна – сьогодні в Україні нікому не потрібна". На питання ж чи є в Україні свобода слова вона каже: „Мій випадок це приклад того, як свобода слова переслідується. Будь-який журналіст стоїть сьогодні перед вибором – або він працює професійно тобто працює на читача або він іде торгувати пиріжками, або він працює на владу. Якщо він вибирає перший шлях, то він повинен чітко усвідомлювати, які наслідки для нього може мати його діяльність. Якщо він працює на читача чесно і професійно неминуче зіткнеться з проблемами у тій чи іншій мірі."

Тетяна Горячова стала однією з цьогорічних фіналісток нагороди, що присуджується щороку жінкам журналістам, що ризикували своїм життям заради професії. Поряд з Тетяною престижну нагороду отримали – відома американська радіожурналістка Енн Герелс та телерепортер з Гватемали Маріелос Монзон.

Після церемоній нагородження, що окрім Нью-Йорка та Вашингтона пройде ще у Лос-Анжелесі Тетяна Горячова повертається до Бердянська. Видавець газети Амаха Волд Геральд, що в місті Амаха штат Небраска пожертвував техніку для видання „Бердянська ділового". Тетяна Горячова каже: „Газета наша маленька, нас тиснуть не просто зі всіх сторін, просто вже все, дуже важко, але якщо ми будемо мати свій прес для друку, то це дозволить нам вирішити певні фінансові проблеми і не залежати від типографії, яка може диктувати свої умови". Тетяна збирається збільшити тираж газети, але вона каже, що продовжує боятись за своє життя.

Студентський конкурс плякатів

ЛЬВІВ. – З 3 листопада по 3 грудня триває студентський конкурс плякатів та есеїв на тему проблем збереження пам'яток Львова „Леву потрібна реанімація", організований Благодійним фондом „Збереження історико-архітектурної спадщини Львова". Ми сподіваємося прочитати й побачити у студентських творах Львів: яким він був, а яким міг би бути.

Умови конкурсу: плякати виконані в будь-якій техніці (живопис, графіка, колаж, повноколірні, чорнобілі та інші), формату А2, або електронний варіянт розміром 210х297 мм у форматі tiff, або jpg з розширенням 300 пікселів для повноколірного і 600 – для чорно-білого. Есеї обсягом до двох друкованих сторінок А4 (12-им кеглем з одинарним пропуском). Разом з конкурсними роботами просимо подавати прізвище та ім'я, вік, навчальний заклад, поштову адресу та телефон, зазначити: „На студентський конкурс".

Найкращі плякати будуть надруковані і розташовані на реклямних щитах міста, а есеї будуть опубліковані у львівських газетах і вийдуть друком у збірці. Переможці конкурсу будуть відзначені нагородами. Праці чекаємо за адресою: Благодійний фонд „Збереження історико-архітектурної спадщини Львова", пл. Ринок, 1, перший поверх, кім. 105, Сектор оперативної поліграфії, Львів. Поштова адреса: а/с 11048, Львів, 79006 Ukraine. Електронна адреса: foundation@mis.lviv.ua Тел.-факс: (380)(322) 97-58-52.

Андрій Салюк

Книжки про події з історії України

„Конфіскація церковних цінностей в Україні" в 1922 р. Нью-Йорк–Київ–Торонто, Вид-во ім. О. Теліги, 1996 року. 190 сторінок, включає покажчики. Ціна 12 дол.

„Слово і чин" ; вибрані статті, доповіді, розвідки, 1946 – 1988. Львів, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2001, 435 стор. Ціна 20 дол.

„За межами батьківщини"; збірник наукових статей і доповідей. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2001, 364 стор. Включає поіменний покажчик. Ціна 20 дол.

„Слідами батьків"; нарис історії 30-го полку дивізії „Галичина" – 1-ої дивізії Української Національної Армії. Львів – Братство кол. вояків 1-ої УД УНА, 2002 року. 246 стор. Включає поазбучний покажчик і список старшин і стрільців 30-го полку, що загинули на полі слави. Ціна 15 дол.

Книжки можна набути в автора за адресою: Dr. Vasyl Veryha, 215 Grenadier Rd., Toronto, Ont. M6R 1R9, Canada.

Василь Верига

Видавництво „Родовід”: новий альбом „Мальоване дерево”

У київському видавництві „Родовід”, яке очолює Лідія Лихач, вийшов альбом „Мальоване дерево. Наївний живопис українського села”, який продовжує мистецьку серію цього видавництва. Подаємо вступне слово автора альбому Лідії Орел.

За десятки років моєї етнографічної праці в Музеї народної архітектури та побуту України довелося тримати в руках багато прекрасних речей селянського побуту, зроблених із дерева та розмальованих. Велику кількість таких виробів я сама віднайшла в експедиціях, і вони збагатили нашу музейну колекцію. Багато речей оглянула в колекціях інших музеїв та приватних збірках. Експресивність цих унікальних виробів, а також недостатнє їх дослідження і спонукали мене до окремої праці про традиції малювання на дереві в Україні.

З давніх давен людям властиве прагнення до художнього оздоблення житла, одягу, предметів домашнього вжитку. Цей потяг до краси лежить в основі всіх видів народного мистецтва. Малювання на дереві було поширене в багатьох країнах світу, набувши в кожній із них самобутніх рис.

Ранні відомості про мальовані дерев'яні вироби маємо з V–I ст. до н. е. Археологічними знахідками є мальовані меблі, саркофаги, посуд тощо. Такі предмети розмальовували і в період княжої доби: у літописах згадуються мальовані сани.

В XIII–XV ст. поліхромне малювання було властиве церковному начинню: оздоблювали іконостаси, меблі, свічники, посуд тощо в основному – рослинним орнаментом. Крім того, в хатах заможних людей були розмальовані й сволоки, стіни, двері. В сюжетних іконах цього періоду зустрічаються мальовані столи, ліжка, стільці.

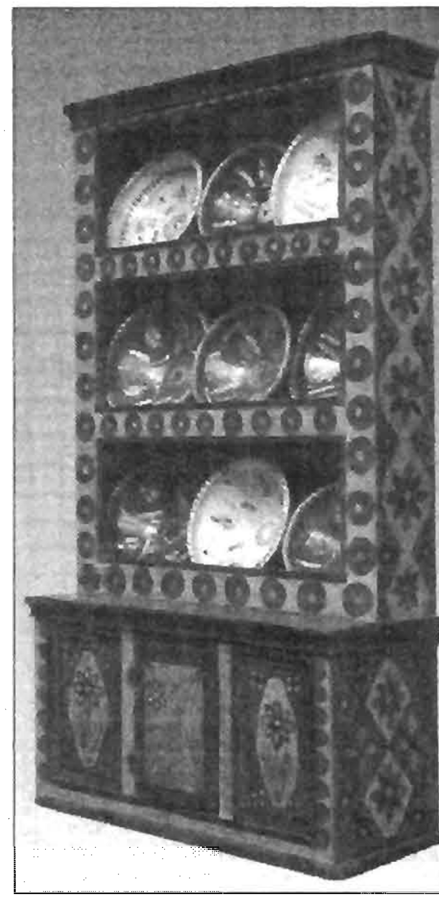
Особливо багато малювали на дерев'яних предметах в козацьку добу. На дверях, стінах, меблях були сюжетні картинки. Рублені хати козаків та духівництва розмальовані подібно до храмів. Все це є продовженням традицій прикрашання селянського житла.

Одним із великих центрів малярства у XVIII ст. був Ніжин. Робота, що її виконували малярі, зводилась не лише до іконопису. Розписували стіни світлиць, візки тощо. У своєму щоденнику Микола Ханенко зробив запис про те, що він виплатив якомусь малянреві 2 крб. за фарби, оскільки той має малювати візки, коляски та інші речі домашнього вжитку. В іншому місці знаходимо запис про умови вже з іншим малярем на пофарбування дитячої коляски. Ще в іншому є запис про те, що він за обмалювання клавікорда заплатив 12 копійок. До речі, тоді часто малюванням прикрашалися музичні інструменти, зокрема і популярні в той час клавікорди. Малярі були завантажені малюванням. Не кожного маляра можна було будь-коли підрядити до роботи. Про це свідчить такий факт зі щоденника Миколи Ханенка: „Весь день перебував в домі маляра, вловленого малювати тарадайку, і дав йому в задаток 50 коп.”.

В Україні мистецтво малювання на дереві досягло найбільшого розвитку в XIX ст. в умовах кустарного виробництва меблів та предметів домашнього вжитку, яке передувало фабричному.

Мальовані дерев'яні вироби, як і ткацтво, вишивка або гончарство, були частиною економічних потреб української родини. Але водночас це був спосіб урізноманітнити побут, прикрасити своє житло, все домашнє начиння. „Художні досягнення” родини прирівнювалися в селі до економічних. Які килими, рушники, наскільки багато розписану скриню приготували батьки до видання доньки, які в хаті картини й ікони, як виглядає хата – все

(Закінчення на стор. 25)

Мисник з села Полковничого Маньківськоо району на Черкащині (поч. XX ст.)

Про автора: ***Лідія Орел – етнограф. Понад тридцять років працює в Музеї народної архітектури та побуту України (Київ). Організувала й провела сотні польових експедицій в різні регіони України, досліджуючи матеріяльну та духовну культуру українців. Автор книг „Україна в обрядах” (2001), „Українські рушники” (2003), „Мальоване дерево” (2003), понад 300 публікацій в збірниках, журналах та газетах.***

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Нова „Божественна Літургія" Романа Гурка

Відрадним явищем в історії української церковної музики є те, що за три роки нашого століття появилося кілька партитур обрядової музики. Незнані „Служби Божі" галичанина Михайла Гайворонського і буковинця Ізидора Воробкевича перевидані з українським текстом. Два роки тому друкувалася „Панахида", а цього року вийшла „Служба Божа" в оформленні Романа Гурка.

Роман Гурко народився в 1962 році в Торонто, а його твір має назву „Літургія, ч. 2". Вона написана для мішаного хору і присвячена пам'яті його батька Євгена Гурка (1914–1919).

Літургія написана до українського тексту св. Івана Золотоустого, що вийшов у 1966 році. До Служби входять всі єктенії, три зображальні антифони та частини Богослужби звичайної неділі. В додатку – „Світе Тихий" і „Ангел вопіяше". В останньому композитор зберіг церковно-слов'янський текст з триголосовим прядивом: бас – мурмурандо на тонічному педалі, а тенор і альт – в унісоні. „Світися, світися" – бас продовжує педаль, а тенор і сопран співають в дуеті з короткою імітаційною послідовністю на словах „Ликуй нині".

Частини Служби Божої в більшості в чотириголосовій гармонії, за вийнятком „Вірую", яке розгорнуто до восьми голосів при словах „І воскрес... до ... не буде кінця" і „Отче наш" до семи голосів.

Твір не можна назвати модерним у сьогоднішньому розумінні цього слова, бо музика Літургії базується на тональному принципі, який ще не втратив своєї атрактивности, при чому Гуркова винахідливість і тут знаходить свіжі барви і новий імпресіоністичний вираз. Там, де більшість наших композиторів уживали скорого темпу з висхідним летом, як у частинах „Святий Боже", і особливо з фанфарними „Свят, свят", які треба співати голосно, – у Гурка є протилежний напрям. Музика другої Літургії пливе тихою ходою і переважно у низхідному напрямі. Це надає їй молитовної атмосфери і, сказати б, астрального почуття. В тій музиці немає земської суєти. Літургія Ч. 2 написана в дусі західної сакральної музики, вона нагадує релігійні відправи в римо-католицьких катедрах чи монастирських церквах, де суворо дотримуються правил обрядової музики, виконуючи суто церковні твори, які помагають людині позбутися пристрасних лохотей і увійти в надземний стан душі.

З нагоди VIII з'їзду Світового Конґресу Українців, за сприянням провідників СКУ і Посольства Канади в Україні відбулася прем'єра Літургії 24 серпня ц. р. в Михайлівському Золотоверхому соборі в Києві, у виконанні церковного хору „Видубичі" під диригентурою Володимира Віняра.

Щаслива і доцільна думка композитора була у виготовленні компакт диску Літургії з тим ансамблем. Володимир Віняр – добрий музика-виконавець, який точно передав музичні ідеї автора. Всі хористи співали злагодженим тембром, особливо гарне виконання унісонів, як і октавних і квінтових педалів в одній барві, і чистими паралельними квінтами. Скрупулярне дотримання динамічних позначень в партитурі надало музиці чіткого рельєфу.

Шанувальникам церковної музики, що хотіли б придбати партитуру чи компакт-диск, можна писати на адресу: Roman Hurko, 1207, 580 Christi St, Toronto, Ontario M6G 2E3.

Б. М.

Український вечір в Юґославії

СРЕМСЬКА МИТРОВИЦЯ, Воєводина, Югославія. – У суботу, 1 листопада, в Сремській Митровиці у Великій залі готелю „Сірміюм", відбувся традиційний „Український баль", який кожного року в цьому осередку організовують перед Різдвяним постом. Організатором виступило місцеве Товариство плекання української культури „Коломийка", на чолі з головою організаційної ради Петром Копестинським. На баль прибули українці з усіх осередків у Воєводині, а саме з Нового Саду, Вербасу, Інджії, а також з Беоґраду. Гостями були і українці з Принявору та Бані Луки у Боснії і з міста Славонський Брод у Хорватії.

На самому початку гостей привітали молоді активісти Товариства Єва Сем'янів та Младен Ворінський, а в короткій культурній програмі участь брали танцюристи Культурно-просвітньої спілки українців м.Баня Луки ім.Тараса Шевченка з Боснії і Герцеговини та хор і танцюристи Товариства „Коломийка". Присутніми на балі були і представники Посольства України з Беоґраду, військовий аташе Володимир Война з дружиною і Сергій Дрозд, керівник економічної місії, представники Української Національної Ради та Товариства „Просвіта" очолювані головою Василем Дацишином, священики греко-католицьких парафій о.Петро

Танцюють учасники ансамблю „Коломийка"

Овад з Принявору у Боснії та домашний парох з Сремської Митровиці о. Михайло Режак.

Гостей розважав вокально-інструментальний ансамбль Культурно-просвітньої спілки українців міста Баня Луки ім.Тараса Шевченка, з репертуаром українських народних пісень та танців, було організовано і традиційну льотерію та „Танець серця".

Інформаційна служба Товариства „Просвіта"

15-ий музичний сезон в УІА

НЮ-ЙОРК. – П'ятнадцятий сезон „Музика в Інституті" почався в суботу, 25 жовтня, концертом під титулом – „Микола Сук з приятелями". В програмі були цікаві прем'єри камерних творів Бетговена і анонімна „Українська симфонія".

Програма концерту почалася „Інтермеццом" для струнного тріо, яке написав мадярський композитор-фолкльорист Золтан Кадай в 1905 році. У виконанні того твору брали участь скрипак Кальвін Вєрсма, альтистка Аг Лію Неу та челіст Ґреґорі Геселінк. Це був добрий вступ до тематично подібного українського твору під назвою „Українська симфонія", яку підготував київський композитор Вадим Журавицький, з музичного матеріялу незнаного автора. Цей твір написаний для фортепіяна, двох скрипок і челя.

У виконанні прем'єри першою скрипалькою була Наоко Танака і музичний директор МАТІ піяніст Микола Сук, з вищеназваним скрипаком і челістом. Їх одушевлена гра помітно поглибила зацікавлення публіки. Ця музика являє собою „вінок народних пісень і танків", які можна було б назвати попурі чи рапсодією, однак Журавицький зберіг назву оригіналу, а своїм вдалим аранжуванням дав свіжий і ствердний твір. Гра цілого ансамблю була кольоритна у всіх чотирьох частинах, особливо „Козачок" зі своїм прудким темпом шпарким ритмом спонукав публіку до гучного подячного аплявзу.

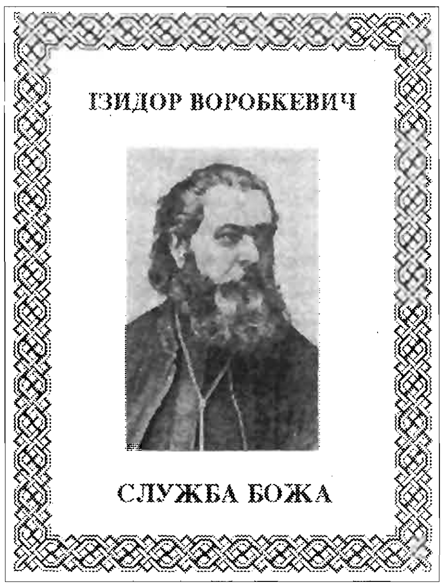
В другій частині концерту була недавно віднайдена камерна версія Четвертого фортепіянового концерту Бетговена для смичкового квінтету. У виконання того твору вже названих артистів долучилася друга альтистка, Кірстен Джонсон. Четвертий концерт став доменою Сука, він грав його з ритмічною чіткістю і світлою делікатністю, в нього кожна фраза чи акцент випливає з музичного змісту. В ліричних епізодах першої частини піяніст створив каскади мрійливих кольорів, за які цей твір назвали „космічним". В стрімких пасажах завжди присутня перлиста прозорість звуків. А при повторенні теми Ранда, Сук оживив її квітучими орнаментами.

Такий аристократичний інтерпретаційний підхід піяніста до концерту надихнув струнний квінтет до вершинного виконання своєї суперницької партії.

Богдан Марків

НОВІ ВИДАННЯ

Появилася друком літургія Ізидора Воробкевича

ВУДБРІДЖ, Кон. – Повідомляємо диригентів церковних хорів, що до 100-ліття смерти композитора Ізидора Воробкевича вийшла друком його Служба Божа. Літургія скомпонована для сопрана, альта і баса, а музика легкого укладу розміщена у середньому голосовому реґістрі.

Літургія скомпонована у 1877 році, а вперше друковане видання побачило світ в 1881 році в Чернівцях. Літургію І. Воробкевич написав для шкільної молоді, бо „ тою музикою можна привчити дітей до співу і одночасно підучити їх мови і розуміння Богослужби". Цей мотив дуже актуальний, як в Україні, так і в діяспорі.

Наші малі церковні хори, в яких хронічно бракує чоловічих голосів, дістають догідну партитуру, скомпоновану учителем співу і диригентом хорів в Духовній семінарії, гімназії та Дяківській школі в Чернівцях. І. Воробкевич „практично" знав можливості вокальних ансамблів, тому його триголосова Служба Божа стане цінним надбанням.

Ноти можна замовити, висилаючи чек на 30 ам. дол.на адресу: Bohdan Markiv, 126 Newton Rd., Woodbridge, CT 06525

„Чудодійний Люрд: віра, надія, любов"

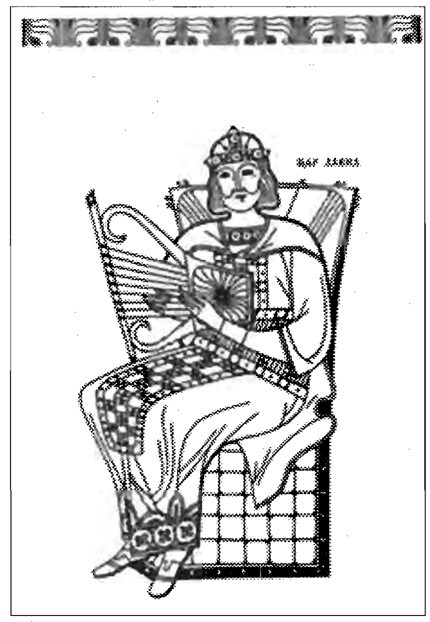
Інформаційна книжка авторки-паломника про чудодійний Люрд та його Святині в першу чергу призначена для українських паломників, тобто тій авдиторії, що прагне до християнського ідеалу, передусім – молоді і студентам, а також широкому колові читачів, які цікавляться історіями з'яви Пресвятої Богородиці у чудодійному Люрді. До цієї оази Віри, Надії і Любови щорічно приїздить п'ять – шість мільйонів паломників з усього світу, зокрема й з України.

Книжка коштує 15 дол., включно з пересилкою, її можна придбати за адресою: Volodymyr Cereta, PO Box 1735 Lyndenhurst, N.Y. 11757

У Львові зібрали 400 молитов

Видавничий відділ „Свічадо" Львівського монастиря „Свято-Іванівська лавра" випустив в 2003 році збірку релігійних пісень „Господь моя пісня", до якої ввійшло понад 400 пісень на прославу Бога, Пресвятої Богородиці та святих.

Титульна сторінка нової книжки

„...Церковні співи – це одна з многих форм, в яких можемо слабими своїми силами причинятися до того, щоб славилося Ім'я Всевишнього Бога нашого небесного Отця", – писав у 1941 році Митрополит Андрей Шептицький.

Збірка поділяється на дві частини – в першій подані пісні для церковного хору, в другій – сучасні релігійні пісні. Впорядкували збірку Тереза Ференц, Ірина Мельник, Олеся Костецька. У передмові подано історію християнського, церковного співу. Є в книжці твори М. Лисенка, Р. Купчинського, О. Нижанківського, інших авторів.

Про умови придбання збірки можна дізнатися у видавництві за адресою: а/с 808, вул. Винниченка, 22, 70008 Ukraine. Тел.: (380) (322) 97-16-33. Електронна пошта: sale@svichado.com

Л. Хм.

Спокута чужих гріхів

Родина Курилів спокутує чужий гріх безвідповідальности, байдужости, а тепер ще й навіть цинізму. Павло був студентом-п'ятикурсником лікувального факультету Київського медичного інституту. Він мріяв стати хірургом і напевно став би першокласним спеціалістом-зцілителем, якби не трагедія на Чорнобильській атомній станції, яка перекреслила його мрії, поламала життя. Йому ледь 40, а з них він вже прикутий до ліжка понад 8 літ. Нещодавно втратив мову. Людина, яка мріяла допомагати іншим, сьогодні сама гостро потребує допомоги.

Я схиляю голову перед Танею, його дружиною, яка бореться за них усіх. Сьогодні ми знаємо, що трапилося тоді. Злочинний комуністичний уряд Союзу намагався замовчувати катастрофу, але під тиском міжнародної спільноти признався до вибуху на ЧАЕС. Це була одна сторона медалі. Друга – ще страшніша – примусова участь населення України у ліквідуванні наслідків чорнобильського лиха. І ми ще й сьогодні не знаємо наслідків цього заходу.

Виглядає, що й уряд незалежної України успадкував ту саму хворобу замовчування, бо довідатися про щось так само неможливо, як і 17 літ тому. За інформацією Ройтерс від 22 квітня 2003 року, що з'явилася на веб-сторінці УАНОО – міністер нуклеарної енергетики Росії Олександер Румянцев висловлював стурбованість щодо можливого обвалу саркофага. (А де український міністер цієї важливої галузі?). Росіянин Румянцев висловлювався: „Нам потрібно оточити реактор іншим саркофагом". (Нам?!) І що є дуже сильна можливість, що саркофаг, збудований в надзвичайно важких умовах радіяційного забруднення, таки обвалиться... Але це не буде катастрофою, лише льокальним випадком. Це буде біда для України... А ще той самий Румянцев коментував, що в 1986 році реакція населення була сильно перебільшена щодо кількости жертв. В його розумінні – 200 осіб, що загинули в авіокатастрофі літака „Конкорд" біля Парижу три роки тому – більша трагедія. З його слів, висновок екологів про мільйони жертв – це переляк. Рак від переляку – дивна версія як на фахівця і міністра. Це не що інше, як продовження совєтських казок про безпечність атомних станцій (поблажливо жартували, що АС настільки безпечні, що їх можна ставити під ліжко молодят).

Румянцев має однодумця – англійця Волтера С. Патерсона, який в річнику 87/88 „World Politics" в статті „Чорнобиль – офіційна версія" помістив свою „ідею". Мовляв, люди вмиратимуть від раку незалежно від впливу Чорнобиля. Наказом за ч.161-к від 8 травня 1986 року по Київському ордена Трудового Червоного Прапора медичному інституту ім. академіка О. О. Богомольця в Поліську лікарню був висланий у відрядження (із збереженням заробітної платні) асистент катедри хірургії сан-гігієнічного факультету Куценок В. А., а з ним 15 клінічних ординаторів, студентів 1-го лікувального факультету, 5 студентів 2-го лікувального факультету. Термін – з 8 до 13 травня 1986 року. В список студентів потрапив і Павло Курило. Їх повезли на базу в с. Діброва Поліського району Київської області. Шість днів стали фатальними для цієї молодої, повної надій, знань і енергії людини. 30-кілометрова зона, куди він неодноразово виїжджав в складі бригади швидкої допомоги, сьогодні звузила його світ до маленької кімнатки, прикувала до ліжка.

Лише 10 місяців Павло зміг пропрацювати – навіть не закінчив інтернатури. Чорнобиль виніс свій вирок. Однак найбільші тортури були попереду. Не досить того, що людина втратила здоров'я, працездатність, радість молодого життя – уряд прирік його на поневіряння по інституціях, в яких чиновники кивали один на одного. Щоб домогтися довідки про те, що Павло Курило був у складі керівника групи Куценока, потрібно було 2 роки.

Окраденого зі здоров'я Павла Курила позбавлено засобів існування, бо пенсію, яку нарешті нібито признали, надалі не виплачують.

У 1992 році Постановою Міністрів України Київський медістинтут було реорганізовано в Український Державний університет, а в 1995 році – в Національний медичний університет ім. академіка О. О. Богомольця. Добитися будь-якої довідки стало ще тяжче. Море запитів від родини Курило ішло до відділу кадрів згаданого закладу. „І ніби на глум, – каже Таня Курило, – висилалися відписки... Павло був студентом і не входив у викладацький штат інституту, а звідси й усе випливає – стипендія в розмірі 45 крб. не входить в разрахунок за коефіцієнтом. Отже, ніби щось належиться, але... не належиться майже два десятки літ".

Моя подорож до Львова прикінці січня цього року звела з цією родиною. Мені випало щастя познайомитися з Танею, Павлом, їх донечкою Христинкою, батьками Тані. Щастя, бо це – рідкісні люди. Вони терпеливо пробиваються крізь життя – допомагаючи один одному і ділом, і словом. Дідусь Тані, греко-католицький священик, за непохитність віри відмучився 10 літ на засланні.

Христинка Курило, донька Павла – миле чорняве дівчатко. Каліцтво батька для неї також горе для її серденька. Для неї Чорнобильський Фонд на свята приготував дарунок. Подзвонила завідуюча і повідомила: „Курило, заберіть подарок". Ним виявивсь... горох. Щоб належати до Чорнобильського фонду, треба бути членом з річною вкладкою 10 гривень 50 копійок. Для української родини, в якій безпенсійний батько-інвалід (можна вважати, так як її виплачують) і малолітня дитина – це просто грабунок. А гроші для ліків – це навіть не до подумання.

Я далі роздумую над усім тим, що побачила і почула. Сумно, що не забринить ніжна струна Павликової скрипки, яка осиротіло лежить на шафі – господареві пальці заслабкі навіть втримати ложку. „Гітару ми віддали знайомому хлопчикові – нехай вчиться", – сказала Таня. Вона вдячна долі, що в її житті є Павлик, Христинка, вирозумілі батьки, добрі люди, які час-до-часу чимсь допоможуть. Без жалю до світу, без скарг на Бога і людей – вона оберігає своє вогнище.

Якщо хтось зацікавлений допомогти родині Курило, будь ласка, зверніться до Оксани Сновидович-Мазяр (908) 454-4413, або на електронну пошту oamaziar@bellatlantic.net

Оксана Сновидович-Мазяр

ПРО ЦЕ ПИСАЛА „СВОБОДА“

Помста Бабиного Яру

13 березня 1961 року вал мулу висотою у чотириповерховий будинок вирвався з Бабиного Яру в Києві і залив житловий район Куренівку. За кілька хвилин у потоці загинули близько двох тисяч осіб. Тривалий час влада засекречувала цю трагедію нарівні з Великим голодом 1932-33 років, і тільки в роки розпаду СССР про „київський потоп“ почали писати в пресі. Тільки 4 квітня того року „Свобода“ вмістила коротке повідомлення про це лихо, зазначивши, що Москва замовчує, де саме в Києві воно сталося. Відомий київський журналіст Олександер Анісімов крок за кроком розслідував події 1961 року і в 2000 році видав, а нинішнього року зі значними доповненнями перевидав книжку про трагедію на Куренівці. З його розповіді видно, що за трагічними подіями знову стояла Москва. Що ж сталося на Куренівці?

У Києві 145 осіб згинуло внаслідок партацьких публічних робіт

МОСКВА. – Внаслідок погано переведженої розбірки старих домів і перебудови вулиць на передмісті Києва сталася катастрофа, в якій згинуло 145 осіб та ранених було коло 150. Де докладно це сталося і яким способом – трудно дізнатись, бо за старим большевицьким звичаєм совєтські газети і радіо мовчать про всякі катастрофи, нещастя й нещасливі випадки в СССР, стоючи на засадничому становищі, що такі нещасливі події трапляються тільки в „імперіялістичних” державах, як наслідок капіталістичного ладу. Тому це був вийняток, що “Правда України” принесла про це коротку замітку, до якої міністерство закордонних справ у Москві відіслало кореспондента Ассошіейтед Пресс, який просив з'ясування впертих пліток, що на цю тему кружляли в Москві. Ця катастрофа сталась ще 13 березня ц. р., але виявлено її щойно в минулу п'ятницю. Тисячі тонн землі обсунулись, зірвали провізоричну греблю, і внаслідку були просто зметені з поверхні землі 22 мешкальні доми. Названий комуністичний часопис признає, що керівники тих міських публічних робіт допустились „важкої помилки” й „порушення технології”.

(„Свобода”, 4 квітня 1961 р.)

Комуністичні провідники з перших днів по війні намагалися затаїти скоєний німцями в Бабиному Яру розстріл тисяч євреїв, військовополонених і українських націоналістів. По-перше, влада не визнавала євреїв нацією, а тому не визнавала й масове їх знищення національною трагедією. По-друге, згадування про ОУН чи УПА ставило б під сумнів „монолітну згуртованість радянського народу довкола комуністичного уряду і Сталіна“. Замовчувалося й те, що в полон потрапили сотні тисяч вояків Червоної армії, причому значна частина – добровільно. Отже, Бабин Яр не повинен був існувати.

Вже у 1950 році почалося намивання ґрунту в Бабин Яр з метою його ліквідації. Про це подбав особисто Микита Хрущов. За 10 років намиву до яру було переміщено понад 4 мільйони кубічних метрів ґрунту. Щоб стримати таку масу, треба було спорудити греблю. Отут і відіграв фатальну ролю Московський інститут „Проєктгідромеханізація“, який видав проєкт земляної греблі навіть без виїзду спеціялістів до Києва, не кажучи вже про вивчення специфіки Холодного Яру. Гребля піднялися на висоту 60 метрів над Куренівкою. Вже у 1957 році державні інспектори звернули увагу на ненадійність греблі. Того року були зафіксовані численні випадки розкопування місця страт з метою мародерства, і це заохотило керівництво прискорити намив ґрунту до яру. В березні 1961 року чимало осіб знову попереджало міську раду про витікання струмків з-під греблі, але ніхто не звернув уваги на тривожні сигнали.

Вранці 13 березня 1961 року греблю прорвало. Пульпа, тобто звоможений як трясовина ґрунт, стіною рушила на Куренівку, руйнуючи будівлі, ламаючи дерева… В цей час особливо багато людей було в дорозі до праці. Трамваї, тролейбуси, автобуси і легкові авта, повні людей, миттю були замуровані в товстому шарі пульпи.

Жах охопив Куренівку. У потоці мулу пливли і гинули десятки людей. Велике трамвайне господарство було залите багном разом з працівниками, яких тут загинуло п'ятдесят. В будинку адміністрації згодом відкопали під сходами 13 касирок, які в останню мить обнялися і так були поховані мулом. В дитячому садочку знайшли тіла дітей разом з виховательkою. Один з переповнених людьми автобусів згорів за кілька хвилин разом з усіма пасажирами. Деякі люди жили в намулі після катастрофи ще тривалий час і померли від нестачі повітря. Коли зійшла вода і ґрунт перетворився на масу товщиною до трьох метрів, на його вивезення спрямували 9 екскаваторів, 12 бульдозерів і 300 потужних автсамоскидів. Тіла загиблих техніка рвала на шматки і це викликало обурення рідних, котрі з пагорбів спостерігали за працею в долині. Натовп обурених людей рушив з протестом до міської ради, але, як писали тоді в офіційних паперах, „був розсіяний“. Знайдені трупи були так щільно обліплені пульпою, що одяг з них зрізували і голими складали загиблих у моргах. Поховання проводилося поодинці на різних цвинтарях, щоб уникнути масового вшанування пам'яті жертв. Усі документи, що свідчили про трагедію, були зібрані в КҐБ і знищені. Влада повідомила, що загинуло тільки 145 осіб, але ніхто у це не повірив.

У серпні 1961 року відбувся суд над звинуваченими у катастрофі, який засудив до позбавлення волі 4 осіб з київських будівельних організацій і двох головних спеціялістів проєктних організацій з Москви. Поза увагою правосуддя залишилися усі, хто намагався заповнити Бабин Яр мокрим ґрунтом, хто не слухав тривожних застережень, хто не вжив термінових заходів до виведення населення з небезпечної зони. Ґрунт вивезли тільки з частини території, а решту зарівняли, тому в землі, на якій згодом були побудовані житлові будинки, лежать непоховані жертви. Оскільки в Бабиному Яру ще залишався намивний ґрунт, було споруджено бетонну греблю. Цього не зробили вчасно, тому що Москва байдуже ставилася до життя людей, котрі, до того ж, не були байдужими до страшної пам'яті Бабиного Яру.

І Бабин Яр у відповідь на спроби його знищення показав свою нездоланну силу, На жаль, жертвами стали не ті, хто посягав на могили розстріляних.

Левко Хмельковський

СПОГАДИ

Восени 41-го...

Восени 1941 року німці у шаленому марші окупували Україну. Я, як і більшість 18-річних юнаків, отримав звідомлення з'явитись до Макіївського військкомату. Тут нас зібрали осіб з двадцять і з одним цивільним провожатим та однією підводою, на яку ми поклали наші клунки з харчами, наказали рухатись на північний схід, до Старобільська, двісті п'ятдесят кілометрів від Макіївки. В дорозі я ближче зійшовся з двома хлопцями, що були з довколишніх шахт, і ми старалися триматися разом.

Осіння погода, з пронизливою холодною мжичкою, давалася взнаки, аж через сім днів ми дісталися до Старобільська. Була передвечірня година. Коло військкомату зібрався досить великий натовп призовників різного віку. На ґанок вийшов майор і оголосив: „Он недалеко поле, ідіть туди, рийте і печіть картоплю, а завтра побачимо, що з вами робити".

Я подивився на своїх нових друзів і промовив: „А чи не краще б додому?". Вони погодились зі мною. Надходила ніч, і ми пішли до недалекої залізничної станції, щоб переспати не під відкритим небом. Серед ночі міліція перевіряла документи: шукали шпигунів.

На другий день, як лише почало розвиднятись, ми натрапили на потяг, що йшов на південь. Залізли в порожній вагон. Без пригод доїхали до Луганська (Ворошиловграду). На станції – метушня військових. Бачили, як одного солдатика, нашого віку, але в уніформі, вели два енкавидисти. Не гаючи часу, пішли шукати потягу, який міг іти в напрямку Дебальцевого.

Випадково побачили ешелон, де в товарних вагонах було повно підлітків. Ми підійшли до одного вагона, де в розкритих дверях сидів, звісивши ноги, хлопчина. Запитали, хто вони і куди їдуть. „З Дніпропетровського ФЗУ, а куди нас везуть, ми й самі не знаємо. Нас забрали просто зі школи, навіть не мали змоги повідомити батьків. Супроводить нас лейтенант НКВД. Учора один хлопець відлучився на пару годин, а як повернувся, то лейтенант зачитав вирок і у вагоні його застрелив". „А що ж ви на те?" – запитав я. „Що ми мали робити: поплакали нишком та і тільки. Ідіть звідси, бо ще і вас запакує разом з нами". Другий раз нам не було потреби нагадувати.

Хто ж були ці українські юнаки? До 1940 року в СССР не було шкіл для підвищення кваліфікації робітників, фах набувався самотужки, практикою, що було пов'язано з ризиком, а інколи кінчалось трагічно, особливо в металургійній і гірничій промисловості. Директорами підприємств в більшості були неосвічені партійні держиморди, які не рахувалися з життям людини: виконати і перевиконати державою накинутий плян було їхнім завданням.

Масова загибель робітників, особливо в шахтах Донбасу, була звичайним явищем, лише про це не тільки не могло бути згадки в пресі – про це люди навіть між собою боялися говорити. Молодь привозили на шахту і без ніякого вишколу посилали під землю, де часто їх молоде життя кінчалося трагічно.

Після окупації Західної України в 1939 році на шахту Капітальна (Марківка), де ми тоді мешкали, привезли молодих галичан. Через день-два вони вже працювали в шахті. Через короткий час декілька загинули в завалі, а ще через тиждень після цього половина з них утекла. Невідомо, яка їхня дальша доля, але завідуючий шахтою „Застава", орденоносець, малограмотний, але партійний, на зборах кричав: „Ми їх зловимо і запроторимо, куди Макар телят не ганяв".

В 1940 році був виданий спеціяльний закон „Про трудові резерви в Совєтському Союзі". Фактично це була примусова мобілізація дітей від чотирнадцяти до сімнадцяти років, які після двох-трьох років у школах ФЗУ мали замінити на промислових підприємствах і в транспорті робітників, котрих позабирали до війська. Це було підготування до війни, до загарбування Европи. Для мобілізації молоді в ФЗУ по містах були утворені спеціяльні призивні комісії. По селах, на кожний колгосп, накладали квоти, в залежності від числа мешканців. Тих, що уникали призиву, оголошували дезертирами і зловивши, засилали до ҐУЛаґів.

З наближенням фронту, без попередження, не давши знати батькам, учнів ФЗУ запихали в товарові вагони і вивозили вглиб Росії. У далекому Сибіру, зимою і літом, не маючи відповідної одежі і взуття, недоїдаючи, вони працювали на „пабєду родіни", а пізніше тих, хто вижив, забирали на фронт. Для батьків вони були пропалими безвісти, і навряд чи хто з них повернувся додому. Не лише цих дітей вивозили. Хоч „непобєдімая" Червона армія панічно втікала, розпадалася або здавалася в полон, друга армія, армія НКВД, виловлювала тих, що підлягали і не підлягали мобілізації.

НКВД старалося забрати кожного підлітка, незважаючи на вік. Із села моєї дружини забрали всіх підлітків, а з ними і її сімнадцятирічного брата, але батько, що не підлягав мобілізації, пішов назирці за колоною і вночі забрав сина додому, хоч пізніше він був вивезений на рабську працю до Німеччини. Колгоспи і радгоспи були зобов'язані усю худобу, яку вони мали, гнати в запілля перед відступаючим фронтом. Гнали переважно молоді дівчата, більшість з них ніколи не повернулися додому.

Нам таки пощастило потягом доїхати до Дебальцевого, звідки вже знайомою дорогою вирушили в сторону Макіївки. Руху по дорозі – ніякого. В далині, з-поза високих скирт соломи, де-не-де виглядали чоловічі постаті. То ховалися призовники, перечікуючи відступ фронту.

Мій брат, який закінчував Луганський педінститут, за те, що в компанії друзів-студентів сказав: „Сталін помагає Гітлерові харчами і оливою, а війна все одно буде", відбув вісім років заслання в Сибіру.

Відійшовши кілометрів десять від Дебельцевого, ми зустріли, одягнутого в цивільне вершника. По штанях, на боках з зеленою смужкою, ми зрозуміли, що маємо справу з енкаведистом. Він запитав, хто ми такі і куди ідемо. Ми відповіли, що були на окопах, а тепер вертаємось додому. Він щось подумав, але махнув рукою і поїхав далі. Видно, спішив і ми б йому заважали. Як стемніло я повернувся додому, а вранці в місто вступили німці...

Юрій Курилко

Запрошує українська Фльорида

Все більше українців вибирає цей чудовий, омитий океанами край для свого постійного місця праці і проживання. Мальовничі краєвиди стають домівкою для старших, сповнених досвіду людей, які після довгих років праці переїздять сюди, знаходячи так необхідні Церкву, чисельну громаду, відпочинок, сонце і океан. Край цей відкриває свої обійми і перед нашою молоддю, перед людьми, які щойно приїхали з України.

Великою є українська громада в Норт-Порті, величезного за територією і швидко зростаючого за чисельністю містечка, розташованого між Венис і Порт-Шарлот, недалеко від Сарасоти. Мексиканська затока, цілющі джерельні води Ворм Мінерал Спрінгс, сонце стають постійною втіхою для всіх. Українська католицька парафія Собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці згуртовує віруючих. Ця велична і одна з найпрекрасніших українських церков сяє світлом семи куполів. „Дім мій – домом молитви зветься" – цей напис вміщено під мозаїкою над входом до храму. Перед нашими очима – іконостас, вітражі та ікони святих, виконані у візантійсько-українському стилі.

Громада є дуже активною. При парафії діють Сестрицтво, „Наша кухня", бібліотека, клюби, товариства. Багато цікавих зустрічей відбувається або в парафіяльні й залі, або в Релігійно-культурному осередку.

В Норт-Порті діє п'ять загальноосвітніх державних шкіл. Край росте і будується, тому є багато роботи для кожного. Відсутність податків у штаті Фльорида й на рівні міста сприяє швидкому економічному розвитку. Землі багато, кошт її, особливо в Норт-Порті, незначний й тому тут будуються приватні помешкання, забудовуються цілі вулиці. Є багато лікарень, які надають високомедичні послуги, високоспеціялізовані медичні заклади. Добре розвинена сітка роздрібної торгівлі: харчі, речі загального вжитку, меблі. Є тут речі і для молодої сім'ї для тих, хто щойно приїхав, і для родини, яка може собі дозволити коштовні обнови.

Можливо, жити в українській Фльориді є вашою мрією... Тоді будьте ковалями свого щастя, приїжджайте до своїх. А якщо маєте запитання, телефонуйте або пишіть нам до парафіяльної канцелярії. Тел.: (941) 426-7931. Адреса: „Presentation of the Most Holy Mother of God (St. Mary's) Ukrainian Catholic Church", 1078 North Biscayne Dr., North Port, FL 34287.

о. д-р Северин Ковалишин,
настоятель церкви

Фото: Л. Хмельковський

Фльорида. Тихе надвечір'я

В гості до людей

Видавництво...

(Закінчення зі стор. 19)

це обговорювалося в селі нарівні з тим, скільки землі, яку худобу отримає дівчина чи парубок при одруженні тощо. У деяких реґіонах вартість скринь прирівнювала вартості худоби, а вартість пари мальованих на дереві ікон – майже вартості плуга.

Селяни любили й цінували барвистість свого побуту. Малювали на дерев'яних стінах всередині хат, на лутках вікон, сволоку, дверях і печі. У багатьох хатах у квітах були й столи, мисники, лави, інші меблі, картини й ікони. У центрі хати стояла як родинний скарб, скриня. В багатьох реґіонах її розмальовували, тільки в деяких – прикрашали різьбою. Вдалося мені побачити розмальовані вулики, колиски, спинки саней, возів, віконниці, коромисла, віялки, маленькі возики для продажу бубликів, кінські весільні дуги, навіть домовину.

Малювання було ремеслом і водночас звичайною хатньою справою, яку найчастіше виконували жінки. Сільські майстри, які займалися малюванням як ремеслом, були малярами й столярами одночасно. Наприклад, скринники самі виготовляли скрині, малювали їх та продавали. Інколи майстрові допомагала дружина або син чи брат. Малярі-богомази, які спеціялізувалися на виготовленні ікон для селян, часто мали учнів переважно для столярної праці. Галина Шолудько (1913 р. н., Київщина), донька богомаза, розповідала, що її батько малював ікони, мав учнів, але коли йому замовляли, то робив і скриню або мисник.

Історик Дмитро Яворницький зазначав, що на півдні України, в деяких селах, дівчата й молодиці розмальовували сухими фарбами комини, сволоки, слухові вікна, скрині. Свої хати розмальовували самі господині або їхні дорослі доньки. Особливо вправних малярок інколи запрошували сусіди або родичі до своїх хат. Відомі приклади, коли сільські жінки, які десятиліттями розмальовували свою хату, як і їхні матері та бабусі, „змінювали" традицію й „переростали" в мистців під впливом певних обставин. Тобто, починали малювати для замовників на папері, фанері чи картоні. Так, сестри Софія та Ярина Гоменюк з Уманщини розмальовували комини, стіни, вікна, а пізніше почали малювати квіти на папері та фанері. Тепер їхній живопис прикрашає музейні та приватні збірки і є справді цікавим явищем українського мистецтва. Подібно проявився талант відомої майстрині з Петриківки Тетяни Пати, яка з мальовок на папері перейшла до малювання скринь та картин.

* * *

Вартість альбому: 35 дол. в м'якій обкладинці, 40 дол. в твердій плюс 7 дол. на пакування і пересилання; в англійській редакції – 40 дол. Адреса: „Rodovid", 18000, S. Mullen Rd., Belton, MO 64012. Електронна пошта: „Rodovid" 2@ aol.com. Інтернет: www.rodovid.net

ЦІКАВО

„Білий слон" на Чорній горі

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – На південному схилі найвищого на теренах українських Карпат хребта – Чорногори підіймається велична вершина Піп-Іван, або Чорна гора. Чимало таємниць криється на Чорній горі. Ще й понині зберігся понівечений кам'яний орел на погнутому польському гербі, прибитому над поламаними дверима зруйнованого сторожового посту. Тут цілий рік дмуть могутні вітри, саме тут зафіксовано рекордну кількість опадів в Україні.

На горі є велика військова обсерваторія, збудована колись на ґранітному виступі, що починається на 900 м нижче. Після Першої світової війни за Версальською угодою один бік цього хребта відійшов до Польщі, інший – до Чехословаччини. Поляки збудували солідний прикордонний пункт. Десять років тому Івано-Франківська філія „Укрзахідпроєктреставрації" на прохання письменника-філософа Олеся Бердника виконала проєкт реставрації обсерваторії на горі Піп-Іван. Письменник мріяв про створення на Чорногорі Українського духовного центру на кшталт Тибетського, який в майбутньому приніс би чималу користь Україні. Через брак фінансування це не здійснилося. Споруджено метеорологічну обсерваторію у 1938 році. Будували її місцеві гуцули під орудою західних інженерів, зокрема львівського інженера Адама Мейснера, виконроба Василя Баневського. На відкриття обсерваторії прибули директор Варшавської обсерваторії професор М. Камінський, його помічник Я. Гадяцький, директор Львівської обсерваторії Є. Рибка та інші. В будинку були 43 кімнати. До вершини Чорногорського хребта ніякий транспорт не доїде, тому місцеві люди кажуть, що обсерваторія збудована на гуцульських спинах.

У 1937 році, коли ще обсерваторія будувалась, її керівником призначено уродженця села Микуличина Надвірнянського повіту Владислава Мідовича – вченого-географа, метеоролога і завзятого мандрівника. Головним астрономічним інструментом обсерваторії був астрограф, який розмістили у вежі. Башту увінчало мідне шатро діаметром 10 метрів, що відкривалося автоматично під час спостереження за небесними зірками. Обсерваторію називали „Білий слон". Друга світова війна, встановлення більшовицької влади спричинили занепад й руйнацію обсерваторії. Вона стала нікому не потрібна. Зруйноване приміщення – відлюдне місце. Торік у Яремчі було проведено міжнародну науково-практичну конференцію щодо перспективи відновлення астрометеорологічної обсерваторії на горі Піп-Іван. Координатор програми відновлення проф. Януш Следзінський з Варшави переконаний, що відновлена обсерваторія слугувала б для географічних та сейсмологічних спостережень, була б чудовою базою для стажування молодих учених з географії, біології, інших наук. Пляни гарні, проте для їх виконання майже нічого не робиться. Принаймні з українського боку.

Іван Дмитрів

Помер д-р Мирослав О. Новосад (1923-2003)

Ділимося сумною вісткою, що у неділю, 24 серпня, відійшов ветеран 1 Дивізії УНА, заслужений довголітній педагог американських шкіл у штаті Ілиной та колишній лектор при Українському Вільному Університеті у Мюнхені св. п. д-р Мирослав О. Новосад. Помер він по тяжкій недузі та залишив у смутку брата – д-ра Євгена Новосада з родиною, ближчу і дальшу родину в Україні. М. Новосад прожив 79 років, сповнених любови і праці для України і Америки.

Народився він 24 листопада 1923 року, в селі Неслухів, на Львівщині, в сім'ї агронома Івана та Ірини (з родини Романишиних) Новосадів. Він мав ще двох старших братів – д-ра Івана, лікаря-капітана, який загинув на фронті в 1943 році та д-ра Євгена, знаного лікаря у Філядельфії.

Д-р Мирослав Новосад здобув середню освіту в Академічній гімназії у Львові. В 1943 році вступив добровольцем до української дивізії „Галичина". Після звільнення з англійського полону еміґрував з батьками до США, де закінчив філологічні студії при Ілинойському університеті Шампейн-Урбана та одержав ступень бакалавра з німецької і російської мов та літератур. Потім він продовжував студії на „Нортвестерн університеті" в Еванстоні і „Шілер-коледжі" в Гайдельберзі, захистив ступінь доктора в Українському Вільному Університеті у Мюнхені (1975 р.). Після закінчення студій св. п. д-р М. Новосад довгі роки викладав німецьку і російську мову та літературу в американських середніх школах

Св. п. д-р Мирослав О. Новосад

і коледжі в Елджін, Іл.

Покійний був одружений з Рут Еплє, яка допомагала йому в його праці. На жаль, вона померла в 1996 році.

У молоді роки д-р Мирослав Новосад був завзятим спортовцем з копаного м'яча дружини „Україна" та членом товариства „Сокіл" у Львові. В Америці був активним членом Українського історичного товариства та Товариства приятелів Академічної гимназії у Львові, був щедрим жертводавцем на українські церковні і культурні цілі.

Українські похоронні відправи відбулися при Українській католицькій церкві св. Йосифа в Чикаго, поховали покійного поруч з покійною дружиною.

У вівторок, 23 вересня, була відправлена поминальна Служба Божа і Панахида у 40-ий день смерти, в катедрі св. Отця Миколая в Чикаго. Складаємо наші глибокі співчуття родині.

Вічна йому пам'ять!

Д-р Павло Пундій

Добрий слід на землі

16 серпня минуло два роки, як відійшов у вічність професор Петро Гой, якого доля закинула з рідного села Михайлівки, колишнього Підгаєцького повіту Тернопільської області, на далекий американський континент.

Де б не працював у вимушені роки еміґрації д-р Петро Ґой, повсякденним законом його життя було гасло: „Добро Нації – найвищий наказ". Діяльність Петра Ґоя у діяспорі пов'язана з поверненням українському народові багатьох невідомих раніше сторінок історії, вихованням молоді на визвольних традиціях української нації.

З цією метою він організував молодіжну студійну програму „Стежками батьків по Европі" при Фундації Українського Вільного Університету в Америці. Понад десять років роз'їжджав з молоддю шляхами українських борців-революціонерів.

Петро Ґой одним із перших виступив проти дискримінації пам'яті українців, загиблих у німецьких концентраційних таборах Другої світової війни, відкривши з однодумцями пропам'ятну плиту українським політв'язням у Дахав. Енергійними заходами проф. Петро Ґой відроджував в Европі молодіжне кобзарське мистецтво, сприяючи розповсюдженню української пісні.

На посту проректора, а потім ректора Українського Вільного Університету д-р Петро Ґой активно розбудовував контакти УВУ з молодою Українською державою. Зустрічався з Президентом України, міністром освіти, ба-

Св. п. Петро Ґой

гатьма ученими-фахівцями з України, поширюючи інформацію про Алма-Матір у Мюнхені. З України почав комплектувати перші групи студіюючої молоді до УВУ, відкриваючи їм вікно в Західню Европу.

Проф. П. Ґой організував при Львівському національному університеті „Бібліотеку і архів української діяспори"; нині ця бібліотека носить його ім'я, нею активно користуються вчені та студенти вищих навчальних закладів Львова.

Доктор Петро Ґой жив активно у вирі життя і при усьому був практикуючим християнином, любив Бога і жив у мирі зі своєю душею. Ми маємо яскравий приклад для наслідування.

Вічна Йому пам'ять!

Нестор Мизик

У 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

Прощай, Дорога Сестричко Орисю!

Бл. п. Орися Гриців-Ковч була одна з перших моїх новацьких виховниць у Пластовій Станиці Філядельфії.

Ми, новачки роя „Незабудьки" що суботи радісно очікували ройові сходини зі сестричкою Орисею.

Сестричка Орися була розумна, працьовита, життєрадісна, приємна, ніжна, і гарна – така, якою ми хотіли бути.

Вона вщіпила в нас любов до Пластування
і гордість з нашого українського походження...
навчила нас „Стреміти до висот".

Від роя „Незабудьки" – прощаю Тебе, сестричко Орисю.
Ти назавжди залишишся у наших серцях –
та, якою ми хотіли бути!

Ст. пл. Мотря Федорів
Курінна, 14 Куреня УСП „Спартанки"

В 40-ий день скорботного переходу у вічність

ОРЕСТИ А. ГРИЦІВ КОВЧ

будуть відслужені поминальні

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Андрія, Парма, Огайо
Неділя, 16.XI. 2003, год. 9:30 ранку;
в катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо
Понеділок, 17 XI. 2003 р., год. 8:15 ранку;
в соборі св. Юра у Львові;
в соборі св. Юра (в Крипті) у Львові;
в церкві св. Йосафата у Львові;
в церкві св. Йосафата у Тернополі;
в церкві св. Миколая в Старому Самборі;
в катедрі св. Івана Хрестителя в Перемишлі;
в церкві св. Миколая в Чикаго, Іл.;
в церкві св. Юра в Ню-Йорку, Н.Й.;
в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й.;
в церкві свв. Петра і Павла в Ансонії, Конн.;
в церкві св. Володимира в Санта Клара, Каліф.;
в церкві св. Йосафата у Філядельфії, Па.;
в церкві Благовіщення в Мелровс Парк – Філядельфія, Па.;
в церкві свв. Петра і Павла в Мандері, Альберта, Канада.
Згадаймо Орисю в наших молитвах.

РОДИНА

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ранком 4 листопада 2003 р.
у Святу Вищість царства
Духа Предків Рідних
відійшла наша
МАМА, БАБУСЯ
і ПРАБАБУСЯ

МАРІЯ ПРОКОПІВНА СКОРИНА

із славного Роду Прокопа Скорини та Кулини Голуб.
Народжена в Україні 23 жовтня 1920 р.

Дитиною пережила більшовицький голокост в Україні 1932-33 років, страхіття Другої світової війни, переслідування КДБ в Совєтському Союзі, від шестидесятих років до 1988 року, коли прибула до Америки.

У світлій пам'яті своїх нащадків Ти лишила колискову пісню нашого народу і любов до святої землі України-Руси.

Лишила нам насіння, зібране Тобою, для наступної весни, щоб ми продовжили і зберегли звичаї нашого Роду орачів.

Тіло Твоє, хай прийме земля чужини також зігріта твоїми дбайливими хліборобськими руками.

Із сумом і любов'ю, і чолом Тобі – Берегине нашого роду, Маріє.

Близька родина в Америці: доня – Ліда Рубан, зять – Святослав Гуляк, онуки – Марко і Наташа Рубан, Світовид Гуляк,
правнук – Велес Світличний.

З глибоким сумом повідомляємо, що наш дорогий
ХРЕСНИЙ БАТЬКО, ОПІКУН, ПРИЯТЕЛЬ,
відомий ПОЕТ, ПИСЬМЕННИК, ЖУРНАЛІСТ

св. п.

ЛЕОНІД ЛИМАН

нар. 13 вересня 1922 р. на Полтавщині.
Відійшов у вічність 31 жовтня 2003 р.

ПОХОРОН відбувся в середу, 5 листопада 2003 р. з катедри св. Володимира в Ню-Йорку на православний цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

З жалем прощаємо рідного і дорогого друга.

КАТЕРИНА ІВАНИЦЬКА із сином ІВАНОМ АЛЕКСАНДРОМ,
дочками ОКСАНОЮ ПІНЕЛЛІ і ЛЕСЕЮ ШРЕЙ.

Вічна Йому пам'ять!

В 25-ту БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
(17 листопада 1978 р.) моєї ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУСІ

бл. п.

КАТЕРИНИ КУКУРУЗИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в Українських Католицьких Церквах:

в Маямі, Фльорида;
в Тернополі, Україна;
в Пасейку, Ню-Джерзі;
в Картереті, Ню-Джерзі.

МИХАЙЛО КУКУРУЗА

Ділимося сумною вісткою, що 29 жовтня 2003 р.
помер наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ВУЙКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ МАМУС

нар. 2 березня 1931 р. в Україні.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 31 жовтня 2003 р. в Anderson McQueen Chapel, St. Pitersburg, FL.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 1 листопада 2003 р. в українській католицькій церкві Богоявлення в St. Pitersburg, FL.

У смутку залишені:

дружина	– ІРЕНА
син	– СТЕФАН МАМУС з дружиною НЕНСІ
доня	– СЯНЯ РУДОЛЬФ з чоловіком РЕНДІ
син	– ІВАН МАМУС з дружиною МАСАКО
брат	– МИКОЛА МАМУС з дружиною СЛАВКОЮ в Україні
племінники	– ІГОР з родиною в Україні
	– ВЛОДЗЬО і СТЕФАН з родинами в Клівленді, Огайо
5 внуків	– ДЖЕНІФЕР, АЛЕКС, СИДНІ, РОМАН, БЕК

та ближча і дальша родина.

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040